

№ 228 (19489) 2009-рэ илъэс БЭРЭСКЭЖЪЫЙ ШЭКІОГЪУМ и 18

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИІЭП

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВЭМ ЗЕГЪЭУШЪОМБГЪУГЪЭНЫР

«Экономикэм хэхъоныгъэхэр ышІынхэмкІэ амалышІухэр къэзытырэ предпринимательствэ цІыкІумрэ гурытымрэ язегьэушьомбгъун» зыфиІорэ Парламент едэІунхэр тыгъуасэ АР-м и Правительствэ и Унэ щыкІуагьэх. Ахэм кІэщакІо афэхьугьэр АР-м и Къэралыгьо Совет — Хасэм предпринимательствэмрэ туризмэмрэ хэхьоныгьэхэр ашІынхэмкІэ и Комитет. Іофтхьабзэм хэлэжьагь Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакІущынэ Аслъан.

 Предпринимательствэм зегъэушъомбгъугъэныр непэ типшъэрыль шъхьаІэхэм ащыщ, къыІуагъ пэублэ псалъэ къышІызэ ТхьакІущынэ Асльан. — Урысыем и Президентэу Дмитрий Медведевым УФ-м и Федеральнэ Зэ-ІукІэ фигъэхьыгъэ Джэпсалъэм бизнес цІыкІумрэ гурытымрэ хэхъоныгъэхэр ашІынхэм ынаГэ зэрэщытыридзагъэм джыри зэ къеушыхьаты мы Іофыгъом изэшІохын къэралыгъо мэхьанэ зэриІэр. Къэралыгъом ипащэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, Къыблэ шъолъырым исубъектхэм предпринимательствэм защегъзушъомбгъугъзныр, энергетикэм, псэолъэшІыным, туризмэм ыкІи мэкъу-мэщым ахалъхьэрэ инвестициехэр нахьыбэ шІыгъэнхэр пшъэрылъ шъхьаІэхэм ащыщых. Федеральнэ гупчэр ІэпыІэгъу къытфэхъуным зэрэфэхьазырыр къыдэтлъытэзэ, непэ мы лъэныкъомкІэ нахь чанэу Іоф тшІэн фае. Ары, зэшІотхыгъэр макІэп, ау тшІэнэу тапэ илъыр джыри бэдэд. Дунэе финанс кризисым емылъытыгъэу, предпринимательствэм хэхьоныгъэхэр ышІынхэм пае ащ сомэ миллион пчъагъэ пэГудгъэхьагъ. Ау джыри зэ къыхэзгъэщымэ сшІоигъу, гъэхъагъэу тиІэхэм такъыщыуцу хъущтэп, экономикэм изыкъегъэІэтын фэлэжьэрэ бгъу пстэури ыкІи технологиякІэхэр дгъэфедэхэзэ ыпэкІэ тылъыкІотэн фае. Джары УФ-м и Президент пшъэрылъэу къытфигъэуцугъэр. Зигугъу къэсшІыгъэ пстэури зэшІохыгъэ хъуным пае республикэм игъэцэкІэкІо ыкІи

ихэбзэгъэуцу органхэр зэготхэу зэдэлэжьэнхэ фае. Наукэм, предпринимательствэм, нэмык лъэныкъохэмкІи непэ Адыгеим кІочІэшхоу иІэр дгъэфедэн фае. Бизнес цІыкІумрэ гурытымрэ хэхьоныгъэхэр ашІынхэм епхыгъэ Джэпсалъэу Дмитрий Медведевым къышІыгъэм анахьэу ынаІэ зыщытыридзэгьэ льэныкъохэр, пшъэрылъхэр, предложениехэр къыдалъытэхэээ Парламент едэІунхэм ахэлажьэхэрэм хэкІыпІэ тэрэзхэр къагъотынхэу сыщэгугъы. Зэхэсыгъом джащ фэдэу къыщы-

гущы Іагъэх АР-м и Парламент и Тхьаматэ игуадзэу Сапый Вячеслав, АР-м экономикэ хэхьоныгъэхэмкІэ ыкІи сатыумкІэ иминистрэу Матыжъ Аслъан, АР-м и Къэралыгъо Совет Хасэм и Комитет итхьаматэу Игорь Ческидовыр. Іофыгъоу къа-Іэтыгъэм еплъыкІэу фыряІэр мыхэм къыраІотыкІыгъ, пшъэрылъ шъхьа-Іэхэр къагъэнэфагъэх.

Парламент едэГунхэм ахэлэжьэгъэ предпринимательхэм ащыщхэри къэгущыІагъэх, гъэхъагъэу яІэхэм адак оу непэ ахэр анахьэу зыгъэгумэкІырэ льэныкьохэм къызэрэугьоигьэхэр ащагьэгьозагьэх. АР-м и Президентэу ТхьакІущынэ Аслъанрэ AP-м и Правительствэрэ сыд фэдэрэ лъэныкъокІи ІэпыІэгъу къызэрафэхъухэрэм фэшІ зэрафэразэхэр ягуапэу къыхагъэщыгъ.

Джащ фэдэу Адыгеим иэкономикэ хэхьоныгъэхэр ышІынхэм зиІахьышІу хэль предпринимательхэм ашышхэм АР-м и Парламент ыцІэкІэ щытхъу ыкІи рэзэныгъэ тхылъхэр Іофтхьабзэм ащаратыжьыгъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

ЛЪЭПКЪ ПРОЕКТХЭМ ЯШІУАГЪЭКІЭ

дзэу Александр Жуковым тыгъуасэ, шэкІогъум и 17-м, УФ-м исубъект заулэ зыхэлэжьэгьэ видеоконференцие зэхищэгьагь. Ар зэрэкІуагьэм щепльыгьэх АР-м и Президент зэЈукІэгъухэр зыщызэхищэхэрэ зал цІыкІум. Зытегущы1энхэу агъэнэфэгъэ темэхэм ялъытыгъэу видеоконференцием хэлэжьагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэр, псауныгъэр къэухъумэгъэнымкlэ, гъэсэныгъэмкlэ ыкlи наукэмкІэ, псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, унэ-коммунальнэ ыкІи гъогу хъызмэтхэмкІэ АР-м иминистерствэхэм ялІыкІохэр.

Видеоконференциер къызэ Іуихызэ, Александр Жуковым къызэри Гуагъэмк Гэ, Урысыем илъэпкъ проектхэм ягъэцэк Іэжьын лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ хэпшІыкІэу шІуагъэ къытыгъ. Тызыхэт илъэсым иапэрэ мэзи 9-м къыкІоцІ Урысыем сабый милли-онрэ мин 321-рэ къыщыхъугъ. 2008-рэ илъэсым имэзи 9 елъытыгъэмэ, а пчъагъэр мин 47-кІэ нахьыб. Демографие Іофыгъохэр

УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэ игуа- гъэпытэгъэнхэмк эар хэхьоныгъэш оу зэрэщытым имызакъоу, уигъэрэзэнэу щыт а пІалъэм къыкІоцІ зидунай зыхьожьыгъэхэм япчъагъэ мин 66-кІэ е проценти 4,2-кІэ нахь макІэ зэрэхъугъэм. Зэрэпсаоу пштэмэ, Урысыем щыпсэухэрэм япчъагъэ къызэрэщы-кlэрэр мэзи 9-м къыкlоцІ процент 37,7-у

Псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ ыкІи социальнэ хэхьоныгъэмкІэ УФ-м иминистрэу Татьяна Голиковар конференцием хэлэжьагь. Псауныгъэр гъэпытэгъэным иамалхэр зехьэгъэнхэмкІэ УФ-м исубъектхэм ащызэхэщэгъэ гупчэхэм, вакцинацием, лъытыным, жъэгъэузыр къямыутэкІыным пае уплъэкіунхэр зэрэзэхащэхэрэм, технологиешіухэм яамалхэр ціыфхэм зэраіэкіагъахьэрэм, къэхъугъякі сабыйхэр уплъякіугъэнхэм ыкіи медицинэм инэмыкі лъэныкъуабэм ар къатегущы Іагъ. Видеоконференцием изэхэщак Гохэм зигугъу къэтш Іыгъэ лъэныкъохэмк Іэ мэзи 9-м телъытэгъэ ІофшІагъэхэр къызэфахьысыжьыгъэх, пшъэрыльыкІэхэр къагъэнэфагъэх.

Тикорр.

Адыгэ-абхъаз

театрэхэм яфестиваль НЕПЭ КЪЫЗЭІУАХЫ

Ш Межрегиональный феспиваль адыго-абхазских теапров 18 — 22 ноября

18 ноября НАЧАЛО: 18.00

Кабардинский драматический театр имени А. Шогенцукова «СЕМЫЯ МАГО» по пьесе 3. Кануковой

19 ноября **НАЧАЛО: 12.00**

Республиканский Черкесский драматический театр имени М.О. Акова **«ПОРУСЕЛЬ ПРЕКИДЕННО**» по пьесе А.А. Шорова

НАЧАЛО: 18.00

Абхазский государственный драматический театр имени С. Чанба «САМОХЕЛИЦОФ» по пьесе Н. Эрдмана

20 ноября

НАЧАЛО: 11.00

Театр кукол «Золотой кувшин» Госфилармонии Республики Адыгея **ФЕОЛОТОЙ ФЕНТЕТО**» по пьесе А. Курашинова Госфилармония, ул. Пионерская, 300

НАЧАЛО: 15.00

Государственный Республиканский Абазинский драматический театр «НОВЫЕ ПРОЛЕЛЬИ ХОДЬНИ» по пьесе М.Чикатуева Госфилармония, ул. Пионерская, 300

Национальный театр Республики Адыгея

НАЧАЛО: 18.00

«АПЛЕТО» по пьесе К. Натхо

21 ноября **НАЧАЛО: 12.00**

Турция, г. Кайсари, драматическая группа «Гугьэ» (Надежда) ФЛОРОГА ПОЛЕНИТЫ по пьесе М. Табища

НАЧАЛО: 18.00

Краснодарский академический театр драмы имени Горького ФДОМ БЕРМАРЛЫ АЛЬБЫЮ по пьесе Ф.Г. Лорки

г. Майкоп, ул. Пушкина, 179, тел.: 52-13-40, 52-76-92

Адыгэ-абхъаз театрэхэм яя II-рэ фестиваль непэ Мыекъуапэ къыщызэІуахы. Абхъазым, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Къэрэщэе-Щэрджэсым, Тыркуем, Адыгеим ятеатральнэ ІофышІэхэм яспектаклэхэр шэкІогъум и 18 — 22-м тикъалэ къышагъэлъэгъоштых.

ИЛЪЭС ИКІЫГЪОМ ЗЭРИФЭШЪУАШЭУ ЕКІОЛІЭНХЭУ КЪАРИІУАГЪ

Блыпэ мафэм, шэкІогъум и 16-м, АР-м иминистрэхэм я Кабинет зичэзыу планернэ зэхэсыгьоу и Гагьэр Премьерминистрэу КъумпІыл Муратэ зэрищагъ.

Министерствэхэм ыкІи комитетхэм япхыгъэ объектык Ізу ашІыхэрэм, агъэцэкІэжьыхэрэм, ахэм япащэхэр нахь чанэу алъыплъэнхэу, игъом псэолъэшІын Іофхэр ащызэшІуахынхэм, мылькоу къафатТупщырэр зэрищык Гагъэм тетэу агъэфедэным анаІэ тырагъэтын зэрэфаемкІэ ащ зэхэсыгъор ригъэжьагъ. Нэужым кризисым икъиныгъохэм апкъ къикІыкІэ административнэ Іофхэм атырагъэкІодэрэ ахъщэм къыщагъэкІэнэу унашъо къызэритыгъагъэр къыкІи-Іотык і ыжьызэ, ар зипшъэестватке дехфо І мехапад кІуатэрэмкІэ къяупчІыгъ. Джэуапэу къыратыжьыгъэхэм амыгъэрэзагъэу, щыкІагъэхэр дагъэзыжьынхэшъ, зэшІуахыгъэр къагъэлъэгъонэу тхьамэфэ пІальэ къаритыгъ.

Нэужым республикэ бюдже-

тыр гъэцэк Гагъэ зэрэхъурэм тегущы Гагъэх. Планэу агъэнэфагъэр къыщыкІэрэ щымыІэу гъэцэкІагъэ хъугъэми, гумэкІыгъохэр зэрэщыІэхэр Премьер-министрэм къыхигъэщыгъ, бюджетыр икъоу агъэцэкІэнышъ, Парламентым зэфэхьысыжьхэр рахьылІэнхэ зэрэфаер къыдалъытэзэ, пстэуми илъэсыр имык ызэ мылъкоу къафатТупщыгъэр зищыкІагъэм пэІуагъэхьанэу къафигъэпытагъ. Мэкъумэщ хъызмэтшІапІэхэм чІыфэу ательым къытегущыІэзэ, джыри къамытыжьыгъэр зэрэмымакІэр къыкІигъэтхъыгъ, суд приставхэм япащэ зыкъыфигъази, ащ фэдэ Іофэу къаахви не Глецеств мехествахе Гле агъэпсынкІэнэу къыриІуагъ.

Премьер-министрэм игуадзэу Алексей Петрусенкэр социальнэ лъэныкъохэмкІэ

Іофхэм язытет къытегущыІэзэ, еІпаІшфоІ ,нешехеєи міанеІшфоІ мынеалытоалеалк мехеІымик афэгъэхьыгъэ зэхэсыгъоу къалэу Ростов-на-Дону щык Іуагъэм зэрэхэлэжьагъэхэр, кризисым ыпкъ къикІыкІэ ІофшІапІэ зимыІ э къэнагъэхэм ІэпыІэгъу -одп естисахестеф минеститк граммэр зэригъэцак Іэрэмк Іэ Адыгеим зыми мырэзэныгъэ къызэрэфырямыІэр къыІуагъ. Арэу щытыми, Премьер-мини--сатк еПпаІшфоІ мехфыІр местэ гъотыгъэным фэгъэзэгъэ Гъэ-ІорышІапІэм ипащэ упчІэхэр къыфыриІагъэх, анахьэу анаІэ зытырагъэтын фаехэр къыхигъэщыгъэх.

Нэужым илъэсыкІэ мэфэкІэу къэблагъэрэм ипэгъокІэу Президентым иелкэ кІэлэцІыкІухэр къызэрэрагъэблэгъэщтхэм, Іофтхьабзэр зэрэзэхэщэгъэщтым, къихьащт кІэлэегъаджэм и Илъэс зэрагъэк Іощтым, нэмык Іхэм атегущы Гагъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

ШЪУНАІЭ ТЕШЪУДЗ!

Адыгэ Республикэм ык Іи Пшызэ шъолъыр ащыпсэурэ быслымэнхэм я ДиндэлэжьапІэ макьэ кызэригъэ Гурэмк Гэ, Къурмэныр шэк Гогъум и 27-м тефэу къальытэ. МэфэкІ нэмазыр республикэм имэщытхэм сы-

хьатыр 9.00-м ащырагъэжьэщт. Къурмэныр зытефэрэ мафэр зэблэхъугъэ хьумэ, пэшІорыгъэшъэу шъущыдгъэгъозэщт.

ИОРДАНИЕМ КЪЫЩАГЪЭЛЪЭГЪОЩТ

КъэбархэмкІэ зэхьожьынхэм фэгьэхьыгьэ зэзэгьыныгьэу Адыгеимрэ Иорданиемрэ зэдашІыгьэм къызэрэдильытэу, Адыгэ къэралыгьо телерадиокомпанием икъэтынхэр Иорданием ителерадиокомпаниеу «Нарт» зыфиІорэм къыгъэлъагъохэу ригъэжьагъ.

А Іофтхьабзэм кІэщакІо фэхьугъ АР-м льэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Коми-

Тильэпкъэгъухэу ІэкІыбым щыпсэухэрэм нахь апэблагъэ тыхъунымкІэ а Іофтхьабзэу республикэ целевой программэм (2009 — 2011) къыхиубытэрэм мэхьанэшхо иІ, — къы уагъ Комитетым ипащэу ЖакІэмыкъо Вячеслав.

Ащ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, ІэкІыбым щыпсэурэ адыгэхэм ящы Гак Гэ къэзы Готэрэ, Адыгеим икультурнэ ык Ги испортивнэ щы ак Іэ ехьыл Іагьэхэр дискхэм атетхагьэхэу каналэу «Нартым» ІэкІагъэхьагъэх.

«Нартым» къыгъэлъэгъуагъэх «Лъэпкъ лъэмыдж» зыфиІорэ къэтыным щыщ тарихъ зарисовкэхэр.

Комитетым къызэрэщаГуагъэмкГэ, мы лъэныкъомкГэ Гофэу зэдашІэрэм ишІуагъэкІэ культурэм, гъэсэныгъэм, экономикэм алъэныкъокІэ адыгэхэу республикэм щыпсэухэрэмрэ ІэкІыбым . хытшетып ахы пекетыныхпек едмехеПыш

ЛЭЖЬАПКІЭМКІЭ ЧІЫФЭХЭР КЪАІАХЫЖЬЫГЪЭХ

Предприятиехэм ык Іи организациехэм лэжьапк Іэмк Іэ ч Іыфэу ательым икъэугъоижьын УФ-м исуд приставхэм якъулыкъу АР-мкІэ и ГъэІорышІапІэ иприставхэм пшъэрылъ анахь шъхьа Гэу зыфигъ уцужьых эрэм ащыщ. Непэ экономикэм къиныгъоу зэпичыхэрэр, социальнэ мэхьанэу иІэр къыдэплъытэхэмэ, ар анахь шъхьа Гэ мэхъу.

Ащ фэдэу судым рихьухьэгьэ Іофэу къа Іэк Іэхьагьэхэм ащыщыгъ ЗАО-у «СПМК Майкопская-3» зыфи Іорэм ч Іыфэу тельыгъэ сомэ 955 027-р. Ар Гъэ Іорыш Іап Іэм имежрайон отдел къаІихыжьынэу фэгъэзэгъагъ. Суд приставхэм чаныгъэу къы-зыхагъэфагъэм ишІуагъэкІэ, ар гъэцэкІагъэ хъугъэ. Предприятием лэжьапк Іэмк Іэ ч Іыфэу тельыгъэр зыпари къэмын эу къы-

Щыфым илэжьапкІэ игъом къырамытымэ, псэупІэ-коммунальнэ фэІо-фашІэхэм ауасэ игъом ытышъущтэп, чІыфэу банкым къыритыгъэм ригъэгъэзэжьышъущтэп, нэмыкІзу хабзэм ритын фаехэр къызэтыригъэуцощтых. Ащ ыпкъ къикІзу ежьыми чІыфэхэр телъыхэ мэхъушъ, ахэр къы ахыжынхэ фаеу и оф приставхэм къа Зък ахъэ. Ащ фэш і Адыгеим ипристав шъхьа Зэу Бракъый Асльан лэжьапкІэмкІэ чІыфэхэм афэгъэхьыгъэ Іофэу къа Гэк Гахьэхэрэр гъэцэк Гэгъэнхэр апэрэ пшъэрылъэу къафигъэуцухэрэм ащыщ, лъэшэу ащ ынаІэ тет.

УФ-м исуд приставхэм якъулыкъу АР-мкІэ и ГъэІорышІапІэ ипресс-къулыкъу.

ШЪУАФЫТЕОН ШЪУЛЪЭКІЫЩТ

Адыгэ РеспубликэмкІэ МВД-м «цыхьэшІэгъу» телефонэу Іоф щызышІэрэмкІэ чэщ-зымафэм къыкІоцІ милицием и Іофыш Іэхэм шъуафытеон шъулъэк Іыщт.

ШъунаІэ тешьотэгъадзэ: къэбарыр къэзыІорэм ыцІи, ылъэкъуацІи атхыштэп. Узыфытеуагъэхэм ахэр зэрагъэшІэнхэу пылъыщтхэп. Ау шъузыгъэгумэкІырэ упчІэм иджэуап шъушІэнэу, ащкІэ макъэ къышъуагъэІужьынэу шъуфаемэ, шъуцІэ, шъулъэкъуацІэ, шъуиадрес къафэжъугъэнэн фае.

Макъэ къызэрэтэжъугъэГугъэ Гофыгъом хэгъэгу кІоцІ ІофхэмкІэ министрэр ежь ышъхьэкІэ хэплъэщт, зэхифыщт. Арышъ, хэгъэгу кІоцІ Іофхэм яорганхэм яІофшІэн епхыгъэ упчІэхэр, гумэк і ыгъохэр шъуи і эхэмэ, е милицием и і офыш і эхэм законыр аукъуагъэу шъущыгъуазэмэ, шъукъытеон шъулъэкІыщт. Ащ дакІоу бзэджэшІагъэ агъэхьазырэу шъушІагъэмэ, хэбзэнчьэу шьон пытэхэр е наркотик зыхэль веществохэр зыщашІырэ чІыпІэхэм шъуащыгъуазэмэ, шъукъытфытеу. МыекъуапэкІэ телефоныр: (8772) 59-64-88.

Къэбарэу «цыхьэшІэгъу» телефонымкІэ къытІэкІэжъугъэхьагъэр АР-мкІэ МВД-м иминистрэу, милицием игенерал-лейтенантэу А.Н. Сысоевым зэхифыщт.

АР-мкІэ МВД-м къэбархэмкІэ ыкІи общественнэ зэпхыныгъэхэмкІэ иотделение

ЕДЖАПІЭР НАХЬ КІЭРАКІЭ ХЪУЩТ

зэхашІагьэ. Ащ фэдэу блэкІыгьэ тхьаумафэм Хасэм хэтхэм къуаджэм шІыхьаф щызэхащэгъагъ.

Мафэм зэпымыоу къещхыгъэми, ащ къымыгъащтэхэу гурыт еджапІэм чІэс ныбжынк Гэхэр ягъусэхэу Хасэм хэтхэм ш Гыхьаф еджапІэм щызэхащагь. Ахэм чъыгхэр агъэтІысыгъэх.

Республикэ общественнэ организациеу «Адыгэ Хасэм» икъутамэу джэджэхьаблэхэу Мыекъуапэ дэсхэм Хасэ зэхащагъ. Ащ итхьаматэу Нэхэе Аслъан къызэри Горэмк Гэ, Хасэм устав иІ, фонди зэхищагъэў Іоф ешІэ.

ЕджапІзу ежь Хасэм хэтхэр къызычІзкІыгъэхэр гуІэтыпІэу, теплъэ дахэ иІэу щытыным мэхьанэ раты.

ЕджапІэр рыдгъэкІэрэкІэнэу Мыекъуапэ дэсхэмкІи, нэмыкІ чІыпІэ щыІэ джэджэхьаблэхэмкІи ахъщэ зэхатлъхьи, чъыгхэр къэтшэфыгъэх, ныбжык Іэхэр тигъусэў ахэр дгъэтІысыгъэх, — еІо Аслъан.

Лъэныкъо зэфэшъхьафхэмкІэ якъуаджэ

Джэджэхьаблэ щыщхэу Мыекъуапэ щып- ІэпыІэгъу фэхъуныр ары Хасэм пшъэрылъ сэухэрэм зэхащэгьэ Хасэм ишІуагьэ якъуа- шъхьаГэу зыфигьэуцужьырэр. Мы организациджэ дэхэм аужырэ уахътэм мызэу-мытГоу ер зызэхашагъэм мэзэ заулэ нахьыбэ темышІагьэми, зэшІуихынэу игьо зыфифагьэр макІэп. Къоджэ гупчэм ит зыгъэпсэфыпІэу зэхэкІыхьэгъагъэр аукъэбзыгъ. А Іофтхьабзэм ежь къоджэдэсхэри къыхэлэжьагъэх. Ащ ыуж еджапІэм шІыхьаф щашІыгъ.

Джы пхъэшъхьэ-мышъхьэхэр къызыпыкІэрэ чъыгхэу къужъ Іэрысэ, мы Іэрысэ, къыпц Іэ ык Іи нэмык чъыгхэр еджэп э щагум къыщыкІыщтых. Анахь льэпкъ дэгъухэм ащыщхэу чъыги 160-рэ фэдиз Джэджэхьэблэ къоджэ еджапІэм ищагу щагъэтІысыгъ. ЦІыкІуи ини зэгъусэхэу Іофтхьабзэм ягуфэбэныгъэ халъхьэзэ зэрэфэлэжьагъэхэм чъыгхэр гъэбэжъулъэ хъунхэу гугъапІэ къаты.

Ау Джэджэхьэблэ Хасэм хэтхэм ягухэлъхэр ащ къыщыуцущтхэп, ахэр якъуаджэ инеущырэ мафэ егъэгумэкІых. Якъуаджэ ІофшІапІэ цІыфхэм щагъотэу, ащ ныбжыкІэхэм ашъхьэ мынеІкдыш уатед еІлеІыш, мынымышықыным кІэхьопсых ыкІи хэбзэгьэуцухэр яІэпыІэгьухэу а Іофыгъом пылъыщтых.

(Тикорр.).

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ПРЕЗИДЕНТ И УКАЗ

Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ яшэпхъэ правовой актхэр (яшэпхъэ правовой актхэм япроектхэр) къолъхьэ тын-Іыхыным пэшіуекіогьэным тегьэпсыхьагьэу зэрауплъэкіухэрэм ехьыліагь

Федеральнэ законэу «Шэпхъэ правовой актхэр ыкІи шэпхъэ правовой актмеж япроектхэр къолъхьэ тын-Іыхыным пэшIveкIогъэным тегъэпсыхьагъэу зэрауплъэкІухэрэм ехьылІагъ» зыфи-Іорэм диштэу унашьо сэшІы:

1. Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ яшэпхъэ правовой актхэр (дехтэродия мехтэр йововари едхиешк) къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу зэрауплъэкІухэрэ шІыкІэр гуадзэм диштэу ухэ-

2. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогьэным тегьэпсыхьагьэу Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинете сахпешк) мехтав йововар сахпешк ед правовой актхэм япроектхэм) яуплъэкІун Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие фэгъэ-

3. Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ яшэпхъэ правовой актхэр мы Указым диштэу гъэпсыгъэнхэм иамалхэр зэрихьанэу.

4. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо органхэм мы Указым иположениехэр къыдалъытэзэ:

1) къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ -оварп етхпешк мехнатро оГиейнати оправовой актхэм (яшэпхъэ правовой актхэм япроектхэм) яуплъэкІун зэрэзэхащэщт шІыкІэр къыхахынэу ыкІи аухэсынэу;

2) шапхъэу щыІэхэм адиштэу, къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо органеахпешк) дехтув йововари сахпешк мех правовой актхэм япроектхэр) ауплъэкІунэу.

5. Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ехьылІэгьэ Положениеу Адыгэ Республикэм и Президент 2007-рэ илъэсым щылэ мазэм и 31-м ышГыгъэ Указэу 56-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ехьылІэгьэ Положением фэгъэхьыгъ» зыфи Горэмк Гэ аухэсыгъэм

(Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугьоягьэхэр, 2007, N 1, 5; 2009, N 8) зэхьокІыныгь фэшІыгьэнэу, я 11-рэ пунктым я 5.1-рэ подпунктыр хэгъэхъогъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«5.1) къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогьэным тегьэпсыхьагьэу Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинете сахпешк) дехтяв йововари естпешк ед правовой актхэм япроектхэр) ауплъэ-

6. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Указым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ. чъэпыогъум и 16, 2009-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм и Президент 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 16-м ышІыгъэ Указэу N 117-р зытетым игуадз

КЪОЛЪХЬЭ ТЫН-ІЫХЫНЫМ ПЭШІУЕКІОГЪЭНЫМ ТЕГЪЭПСЫХЬАГЪЭУ АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ПРЕЗИДЕНТРЭ АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТРЭ ЯШЭПХЪЭ ПРАВОВОЙ АКТХЭР (ЯШЭПХЪЭ ПРАВОВОЙ АКТХЭМ ЯПРОЕКТХЭР) ЗЭРАУПЛЪЭКІУХЭРЭ ШІЫКІЭР

І. Зэдагъэфедэрэ положениехэр

- 1. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу ауплъэкІух Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ етипетия дехтив иововари стипетия правовой актхэм япроектхэр) (ыужкІэ НПА-р ыкІи НПА-м ипроектхэр тІозэ дгъэкІощт).
- 2. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ экспертизэр зыкІызэхащэрэр НПА-м ыкІи НПА-м ипроектхэм къолъхьэ тын-Іыхыным тегъэпсыхьэгъэ нэшанэхэр ахэлъхэмэ къыхэ**стынестыны и Минестыны рактыны ракты** ары.
- 3. Шэпхъэ правовой актхэм япроектхэм ыкІи нэмыкІ документхэм къолъхьэ тын-Іыхыным иамалхэм якъэтын фэ-ІорышІэрэ положениехэу ахэтхэр къыхэгъэщыгъэнхэм тегъэпсыхьагъэу экспертизэр зэрэзэхащэрэ шапхъэхэу Урысые Федерацием и Правительствэ 2009-рэ ильэсым гъэтхапэм и 5-м ышІыгъэ Указэу N 196-р зытетэу «Шэпхъэ правовой актхэм япроектхэм ыкІи нэмыкІ документхэм къолъхьэ тын-Іыхыным иамалхэм техх уехэчнэжолоп едепшадого натежая хэр къыхэгъэщыгъэнхэм тегъэпсыхьагьэу экспертизэр зэрэзэхащэрэ шапхъэхэр (ыужкІэ шапхьэхэр тІозэ дгъэкІощт) ухэсыгъэнхэм ехьылІагъ» зыфиІорэмкІэ аухэсыгъэхэм адиштэу къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ уплъэкІуныр зэхащэ.
- 4. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу НПА-р ыкІи НПА-м ипроектхэр зыуплъэкІурэр Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие иструктурнэ подразделениеу къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу НПА-р ыкІи НПА-м ипроектхэр зыуплъэкІун фитыр ары (ыужкІэ уполномоченнэ органыр тІозэ дгъэкІошт).

II. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу уполномочениэ органым НПА-р зэриуплъэкІурэ шІыкІэр

- 1. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу уполномоченнэ органым НПА-р зиуплъэкІурэр Адыгэ Республикэм изаконодательствэ имониторинг зэхащэ зыхъукІэ ары.
- 2. Уполномоченнэ органым къолъхьэ тын-Іыхыным тегъэпсыхьэгъэ нэшанэхэр НПА-м къызыхигъэшыхэкІэ, Алыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо органэу правэм ыльэныкьокІэ

- пшъэрылъ къыхиубытэрэм экспертизэм икІ эух зэфэхьысыжьхэр ІэкІегъахьэх предложениехэр ащ къыхьынхэм фэшІ.
- 3. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогьэным тегьэпсыхьэгьэ уплъэкІунхэм якІ уххэмкІ уполномоченнэ органым зэфэхьысыжьыр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо орган зыІэкІигъэхьэгъэ нэуж мазэм къыкІоцІ ипшъэрылъ НПА-м ипроектэу къолъхьэ тын-Іыхыным тегъэпсыхьэгъэ нэшанэхэр зыщыдэгъэзыжьыгъэхэр къыгъэхьазырынэу ыкІи къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу правовой, лингвостилистическэ экспертизэ шІыгъэным пае уполномоченнэ органым ар ІэкІигъэхьанэу.
- 4. Мы ШІыкІэм ия ІІІ-рэ раздел зэрэщыгъэнэфэгъэ шІыкІэм диштэу къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу НПА-м ипроектэу къахалъхьагъэр ауплъэкІу.

III. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу уполномоченнэ органым НПА-м ипроект зэриуплъэкІурэ шІыкІэр

- 1. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу НПА-м ипроект зиуплъэк Іурэр правовой, лингвостилистическэ экспертизэ ышІыным пае НПА-м ипроект уполномочениэ органым зыІэкІахьэкІэ ары.
- 2. НПА-м ипроект Іоф дишІэ зыхъукІэ, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо органэу НПА-м ипроект къэзыгъэхьазырырэм къолъхьэ тын-Іыхыным инэшанэхэу Шапхьэхэм зигугъу къашІыхэрэм афэдэхэр НПА-м ипроект итекст къыхэмыфэнхэм ынаІэ тыригъэ-
- 3. Правовой, лингвостилистическэ экспертизэм изэхэщэнкІэ агъэнэфэрэ пІалъэхэм атефэу правовой, лингвостилистическэ экспертизэм илъэхъан къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу НПА-м ипроектхэр ауплъэкІух.
- 4. Мыш фэдэ экспертизэр зэхишэзэ уполномоченнэ органым фитыныгъэ иІ НПА-м ипроект къэзыгъэхьазырырэм ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ естеГиции мехнатор оГисГисцест Гисмени материалхэмрэ къэбархэмрэ къа ихынэу.
- 5. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІо органхэм япштэрыль уполномоченнэ органыр къызыкІзупчІэрэ къэбархэр мэфищым къыкІоцІ ІэкІагъэхьанхэу.
  - 6. НПА-м ипроект епхыгъэ нэмыкI

зэфыщытыкІэхэр зыгъэтэрэзынхэр зи- материалхэр къаІахын ыкІи ахэм ахэпльэн фаеу зыхьукІэ, къольхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ экспертизэм изэхэшэн джыри мэфищкІэ афызэкІахьэ.

7. Къолъхъэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ экспертизэр зэхащэ зыхъукІэ, Іофыгъо гъэнэфагъэмкІэ суд практикэр, НПА-р зэрагъэфедэрэм ехьылІэгъэ къэбархэр, органхэмрэ организациехэмрэ яшІошІхэр къызыфагъэфедэн алъэкІыщт.

8. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ экспертизэм ыуж уполномоченнэ органым ипащэ НПА-м ипроект иапэрэ тхьапэ ыІапэ щыкІедзэ-

9. Къолъхьэ тын-Іыхыным тегъэпсыхьэгъэ нэшанэхэр НПА-м ипроект къызыхамыгъэщыхэкІэ, проектым иапэрэ тхьапэ «къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ уплъэкІун» зыфиІорэ гущыІэхэр зытет мыхъур тырадзэ, уполномоченнэ органым ипащэ ыІапэ ащ кІедзэжьы, зыкІидзэжьыгъэ мафэри хагъэчнэфыкІы.

10. Уполномоченнэ органым къызыдыригъэштэгъэ нэуж НПА-м ипроект зэхъокІыныгъэхэр зыфашІыхэкІэ, мы Шапхъэм къызэрэдилъытэрэм диштэу уполномоченнэ органым ипащэ икІэрыкІэу ащ дыригъэштэжьын фае.

11. Къолъхьэ тын-Іыхыным тегъэпсыхьэгъэ нэшанэхэр НПА-м ипроект къызыхагъэщыхэкІэ, къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІvекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ уплъэкІуным икІэуххэмкІэ зэфэхьысыжь тхыль зэхагъэуцо.

12. Къольхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ экспертизэм икІ эуххэмкІ э зэфэхьысыжь тхылъ зэхагъэуцуагъэмэ, проектым иапэрэ тхьапэ «къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ уплъэкІун», «зэфэхьысыжь тхылъ» зыфиІорэ гущыІэхэр зытет мыхъурыр тырадзэ, уполномоченнэ органым ипащэ ыІапэ ащ кІедзэжьы, зыкІидзэжьыгъэ мафэри хагъэунэфыкІы.

13. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ экспертизэм икІ эуххэмкІ э зэфэхьысыжь тхылъэу зэхагъэуцуагъэм диштэу НПА-м ипроектэу джыри Іоф зыдашІэжьыгъэр икІэрыкІэу уполномоченнэ органым къызыІэкІэхьажьыкІэ, къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ уплъэкІуныр зызэхащэщт пІальэр агъэнафэ НПА-м ипроектру Іоф зыдашІржынграр къазыІэкІагъэхьэгъэ мафэм къыпкъыры-

IV. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэ-

шІуекІогъэным тегьэпсыхьэгъэ экспертизэм ик Гэуххэмк Гэ зэфэхьысыжь зэрашІырэр

1. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьагъэу НПА-р, НПА-м ипроект зэриупльэк Гугъэхэм як Гэуххэмк Гэ уполномоченнэ органым зэфэхьысыжьхэр ешІых.

2. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ экспертизэм икІ эхххэмкІ эзфэхьысыжь эу ашІырэр Іахьищэу зэхэт: пэублэр, Іахь шъхьа Іэр ыкІи кІзух зэфэхьысыжьхэр.

3. Пэублэм хэтынхэ фае:

1) экспертизэ ашІырэ НПА-м, НПА-м ипроект ыцІэ:

2) НПА-м, НПА-м ипроект зыльы-Іэсырэ лъэныкъохэр;

3) уплъэкІуным изэхэщэнкІэ лъапсэу щыІэхэр.

- 4. Іахь шъхьаІэм къолъхьэ тын-Іыхыным инэшанэхэр зыхэлъ шапхъэхэр ыкІи ахэр зэрэдагьэзыжьыщт шІыкІэхэр зэкІэльыкІоу къыщатых мы шапхьэхэр НПА-м, НПА-м ипроект зэритхэм диштэу. Зэфэхьысыжь тхылъым итын ыльэкІышт къольхьэ тын-Іыхыныр къызыпкъырыкІыхэрэм яфэмэ-бжьымэу къолъхьэ тын-Іыхыным инэшанэхэу НПА-м, НПА-м ипроект хэльхэм атырагъэхьан алъэкІыштыр, мыхэр дэгъэзыжьыгъэнхэмкІэ ыкІи нахь макІэ шІыгъэнхэмкІэ амалэу щыІэхэр.
- 5. Экспертизэм ик Гэух зэфэхьысыжьхэр Іахь шъхьаІэм итхэм адиштэн, джащ фэдэу къолъхьэ тын-Іыхын нэшанэхэр еІлам ахын илы еІлмехнесты акын нахы макІэ шІыгъэнхэмкІэ, НПА-м ипроект штэгъэнымкІэ игъоу алъэгъухэрэр хэтынхэ фае.

6. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ уплъэк Гуным икІ эуххэмкІ э зэфэхьысыжь эу ашІыгъэ-

1) къолъхьэ тын-Іыхыным инэшанэхэр зыхэльхэр НПА-м, НПА-м ипроект аш эээ зэрэхагъэхьэгъэ къэбарыр ахэт хъущтэп;

2) къолъхьэ тын-ІыхынымкІэ схемэу шыГэхэр е шыГэн ылъэкІыштхэр къыхэгъэщыгъэнхэр къыдалъытэрэп;

3) къолъхьэ тын-Іыхыным къыкІэкІон ылъэкІыщтхэм уасэ афэшІыгъэныр къы-

7. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІогъэным тегъэпсыхьэгъэ уплъэкТуным икІзух зэфэхьысыжь экземпляритІу хъоу зэхагъэуцо, зыр НПА-м е НПА-м ипроект игъусэу Алыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо орган е НПА-м ипроект къэзыгъэхьазырырэм ІэкІагьахьэ, адрэр уполномоченнэ органым къыфэнэ.

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТ ИУНАШЪУ

Производственнэ Іофшіэнхэр агъэцакіэхэ, джащ фэдэу транспорт магистральхэр, трубопроводхэр, связымрэ электроэнергиемрэ ялиниехэр агъэфедэхэ зыхъукіэ псэушъхьэхэр мыфыкъонхэм пае шапхъэу щыіэхэм яхьыліагъ

диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ышТыгъ:

1. Производственнэ ІофшІэнхэр агъэцакІэхэ, джащ фэдэу транспорт магистральхэр, трубопроводхэр, связымрэ электроэнергиемрэ ялиниехэр агъэфедэхэ зыхьукІэ псэушьхьэхэр мыфыкъонхэм пае шІэгьэн фаехэр гуадзэм диштэу ухэ-

2. Мы унашьор зэрагъэцакІэрэм псэушъхьэхэмрэ псы биологие къэкІуапІэхэмрэ

Федеральнэ законэу «Псэушъхьэхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм ия 28-рэ статья якъэухъумэнкІэ ыкІи ягъэфедэнкІэ Адыгэ Республикэм и ГъэІорышІапІэ гъунэ лъифынэу.

3. Официальну къызыхаутыру мафэм щегъэжьагъу мы унашъом кІуачІэ иІэ

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, Іоныгъом и 30, 2009-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым Іоныгъом и 30-м ышІыгъэ унашъоу N 198-р зытетым игуадз

ПРОИЗВОДСТВЕННЭ ІОФШІЭНХЭР АГЪЭЦАКІЭХЭ, ДЖАЩ ФЭДЭУ ТРАНСПОРТ МАГИСТРАЛЬХЭР, ТРУБОПРОВОДХЭР, СВЯЗЫМРЭ ЭЛЕКТРОЭНЕРГИЕМРЭ ЯЛИНИЕХЭР АГЪЭФЕДЭХЭ ЗЫХЪУКІЭ ПСЭУШЪХЬЭХЭР МЫФЫКЪОНХЭМ ПАЕ ШАПХЪЭУ ЩЫІЭХЭР

І. Зэдагъэфедэрэ положениехэр

1. Псэушъхьэхэр мыфыкъонхэмкІэ къыдэлънтэгъэн фэе мы Шапхъэхэр (ыужкІэ шапхъэхэр тІозэ дгъэкІощт) къызык Іыхахыгъэр шъхьафитэу щы Гэ псэушъхьэхэр, федеральнэ мэхьанэ зи Іэ чІыопс чІыпІэхэу льэшэу къагъэгъунэхэрэм ащыпсэурэ псэушъхьэхэр мыхэм къахиубытэхэрэп, къызэтегъэнэжьыгъэнхэм фэшГ; мы Іофыгъор анахьэу къапкъырэкІы:

1) псэушъхьэхэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм, ахэм якощын зэхъокІыныгъэхэр

зэрафэхъухэрэм;

2) псыр зыщаугьоирэ псэуальэхэм, производственнэ оборудованием иузелхэм ахэр зэрарыфэхэрэм, транспортхэм, мэкъумэщ машинэхэм ачІэгъ зэрэчІафэхэрэм;

3) промышленнэ объектхэр, сырьем икъычТэхын, ипереработкэ ыкТи изещэн фэгъэзэгъэ нэмык Гобъектхэр зэрагъэ-

псыхэрэм;

4) электричествэр зэрык Горэ гъучІычхэм зэряутэкІыхэрэм, былымхъунымрэ хэтэрык Ілэжынымрэ ащызэрахьэрэ технологическэ ІофшІэнхэм.

- 2. Мы Шапхьэхэр къйдалъытэн фае мэкъу-мэщым, мэз хъызмэтым, мэз промышленностым шхьарыхьон зимыІэ производственнэ площадкэхэм, гидропсэуалъэхэм ыкІи псыІыгъыпІэхэм, сырьемрэ материалхэмрэ зыща Іыгьырэ чІыпІэхэм, псыхьо транспорт гьогухэм, автомобиль, мэшІокугьогу транспортым ямагистральхэм, аэродромхэм, производственнэ ІофшІэнхэр ащагъэцакІэхэ зыхъукІэ, джащ фэдэу трубопроводхэр, киловатти 6-м ехъу зилъэшыгъэ электролиниехэр къызфагъэфедэхэ зыхъукҐэ.
- 3. Псэушъхьэхэр мыфыкъонхэм пае
- 1) псэушъхьэхэр зыщыпсэухэрэ, къэкІыхэрэм уазыщырихьылІэрэ чІыпІэхэр зиехэм ыкІи ахэр зыгъэфедэхэрэм мы чІыпІэхэм зэрар арахынэу, щэнаутхэр, чІыгъэшІухэр, химическэ реагентхэр, гъэстыныпхъэ-щыфэ материалхэр, псауныгъэмкІэ щынагьоу щыт нэмык пкъыгъохэр, производствэм щагъэфедэрэ сырьер, ащ фэхъурэ пыдзафэхэр аГыгъынхэу ыкІи агъэфедэнхэу псэушъхьэхэр мыфыкъонхэм атегъэпсыхьэгъэ амалхэр зэрамыхьэхэу:
- 2) псэушъхьэ Іэлхэр бэгьонхэмкІэ, нахь пщэры хъунхэмкІэ, кІымафэр рахынымкІэ, якощынкІэ амалэу щы-Іэхэр нахь дэй ашІынэу, псэушъхьэхэр жъугъэу зыдэкощырэ чІыпІэхэм дэкІыпІэ зимыІэ шІыхьагъэхэмрэ псэуалъэхэмрэ ащамыгъэуцунхэу, связым илиниехэм, электролиниехэм, трубопроводхэм адэжь къащык Іырэ чъыгхэмрэ куандэхэмрэ псэушъхьэхэр зыщыбэгъорэ лъэхъаным раупкІынхэу;

3) псыхъохэр ыкІи псылъакъохэр зэпырагъэІыкІынхэу е псэушъхьэхэр, пцэжьыехэр къызэраубытыщтхэ пкъыгъо инхэр агъэуцунхэу.

4. Мы Шапхъэхэр блэкІ имыІ эу къыдалъытэн фае юридическэ лицэ пстэуми — зэхэщэн-правовой лъапсэу яІэм емыльытыгьэу, джащ фэдэу физическэ лицэхэу предприниматель ІофшІэным пыльхэу юридическэ лицэу щымытхэми, мы Шапхъэхэм Адыгэ Республикэм исыд фэдэрэ чІыпІи кІуачІэ щыряІ.

- уми япхыгъэ юридическэ, физическэ лицэхэм япшъэрылъ производственнэ ІофшІэнхэр агъэцакІэхэзэ, джащ фэдэу транспорт магистральхэр, трубопроводхэр, связымрэ электроэнергиемрэ ялиниехэр къызфагъэфедэхэээ псэушъхьэхэр зэрэфыкъохэрэм яхьыл Гагъэу псэушъхьэхэм, ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм якъэгъэгъунэнкІэ ыкІи ахэр зэрагъэфедэрэм гъунэ лъыфыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм иуполномоченнэ къэралыгьо орган игьом макъэ рагъэІунэу.
- II. Мэкъумэщ производственнэ ІофшІэнхэр агъэцакІэхэ зыхъукІэ къыдэльытэгьэн фаехэр
- 1. Мэкъумэщ производственнэ ІофшІэнхэр агъэцакІэхэ зыхъукІэ, псэушъхьэхэр жъугъэу зэкІодылІэнхэ алъэкІыщт е ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэм зэхъокІыныгъэ фэзышІын зылъэкІыщт технологиехэр агъэфедэхэ хъущтэп.

2. Губгъо ІофшІэнхэм ялъэхъан:

1) псэушъхьэ Іэлхэр зэкІодылІэнхэ амыльэк Іышт технологиехэр, ащ фытегъэпсыхьэгъэ мэкъумэщ техникэр къызфагъэфедэн фае;

2) губгъом къыпэІулъ мэзым, мэз шъольырым, зэхэкІыхьэгъэ хъуатэхэм анэз уцупІэхэр, техникэм гъэстыныпхъэ--еаташ дехеПпПр троахеатарина дех псыхэ, джащ фэдэу ахэм механизированнэ ІофшІэнхэр ащырагъажьэхэ хъу-

3) бзыухэр зыщыгъолъхьажьыхэрэ лъэхъаным (гъэтхэ-гъэмэфэ губгъо ІофшІэнхэм яльэхьан) зы сыхьатым километри 4 — 5 нахыбэ къамыкІоу механизированнэ ІофшІэнхэр агъэцэкІэн

4) механизированнэ ІофшІэнхэмкІэ анахь щынэгъончъэу щыт шІыкІэр къызфагъэфедэн — мэкъумэщ культурэхэр Гуахыжыхэ ыкІи мэкъур аупкІэ зыхъукІэ, губгъом ыгузэгу къыщырагъажьэзэ, ащ ынэзхэмкІэ къэкІонхэ фае;

5) мэкъумэщ культурэхэр Іуахыжьыхэ (мэкъур аупкІэ) зыхъукІэ, губгъом изы цыпэ къыщырагъажьэзэ адрэ цыпэм макІох псэушъхьэхэр зыдикІы--вны е спостенны спостенны е сехнаж

6) мэкъчмэш культурэхэр зыІуахыжьырэ ыкІи мэкъур зыщаупкІэрэ лъэхъаным ренэу Іушъом къышырагъажьэзэ губгъом ыгузэгу екІухэ зыхъукІэ, псэушъхьэхэм зызщагъэбылъын алъэкІыщт чІыпІэ зэхэкІыхьагъэхэр къагъэнэнхэ е косилкэм тІо къекІокІыгъокІэ риупкІын ылъэкІыщтым фэдиз шъолъыр амыупкІ у чэщым къагъэнэн фае.

3. Производственнэ объекхэу псэушъхьэхэр зэкІодылІэнхэ алъэкІыщтхэм ухъумэн мэхьанэ зи Іэ санитар шъолъырхэмрэ укъэбзэлъэ псэуалъэхэмрэ яІэнхэ фае. Псыхъохэм ахэсхэм ящырхэр къызыщыращырэ, кІымафэр зыщырахырэ, жьугьэу псэушъхьэхэр зыщызэрэугьо-ихэрэ чІыпІэхэм сыд фэдэ псы пыдзафи ахатІупщыхьэ хъущтэп.

4. Псы объектхэм ячІыпІэхэу псыр къызыщагъэгъунэхэрэм мэкъумэщ производственнэ ІофшІэнхэр ащагъэцакІэхэ зыхъукІэ, хьацІэ-пІацІэхэм, къэкІыхэрэм къяутэл Гэрэ узхэм, уцыжъхэм зэрябэнхэрэ химическэ амалхэр агъэфедэхэ; промышленнэ, мэкъумэщ пыдзафэхэр, унэгьо кІоцІым щафэхъурэ пыдзафэхэр

5. Производствэм илъэныкъо пстэ- ащызэтыралъхьэ; щэнаутхэм, чІыгъэшІухэм, гъэстыныпхъэ-щыфэ материалхэм яскладхэр, аппаратхэм щэнаутхэр защырагъэхъорэ чІыпІэхэр, былымхэр зыщаГыгъ комплексхэр, фермэхэр, къэхалъэхэр, транспорт уцупІэхэр къащызэІуахыхэ хъущтэп; мыщ фэдэ чІыпІэхэм гъэстыныпхъэхэр ащырагъахъо, автомобильхэмрэ нэмык Імашинэхэмрэ ащатхьакІы ыкІи ащагъэцэкІэжьы хъущтэп.

5. Мэкъумэщ лэжьэкІупІэхэр зи-Іэрылъхьэхэм япшъэрылъ псэушъхьэхэм, ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм -фестачествений и выбрать в при в пр дэрэм гъўнэ лъыфыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм иуполномоченнэ къэралыгъо орган дырагъаштэзэ, псэушъхьэхэр зыщыбэгъорэ лъэхъаным ахэр мыщ фэдэ лэжьыгъэшІапІэхэм къащагъэгъунэнэу, джащ фэдэу псэушъхьэхэм зызщагъэбылъыщт чІыпІэхэр къагъэнэнэу.

6. Псэушъхьэхэр жъугъэу зыщыпсэурэ чІыпІэхэм чІыгухэр зэрагъэгъушъырэ, ахэм псы зэракІагъэхьорэ псэуалъэхэр ащагъэпсыхэ ыкІи ащагъэфедэхэ зыхъукІэ, ахэм зигугъу къэтшІыгъэ псэуалъэхэр щынэгъончъэу зэпачын алъэкІынэу агъэпсын фае, псыр зыща-Іыгьырэ псэуальэхэм, гидромелиоративнэ системэхэм яканалхэм ухъумэн мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр ащагъэфедэн фае.

III. Мэз промышленнэ ыкІи мэз производственнэ ІофшІэнхэм ягъэцэкІэнкІэ шапхьэу щыІэхэр

1. Мэз фондымрэ мэз фондым хэмыхьэрэ мэзхэмрэ ягъэфедэн епхыгъэ Іофтхьабзэхэр зэрахьэхэ зыхъукІэ, мэзым игъэфедэн епхыгъэ проектхэм, регламентхэм къащыдалъытэн фае псэушъхьэхэм ыкІи ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм якъэгъэгъунэнкІэ шІэгъэн фаехэр, ащ къыхеубытэ:

1) зипчъагъэ мэкІэ дэдэ хъурэ бзыужэм ыкІи кІодыжыпэнхэм зиІоф нэсыгъэ бзыухэм набгъохэр зыщашТырэ чІыпІэхэр къэухъумэгъэнхэмкІэ;

2) псэушъхьэ Іэлхэр щыпсэунхэмкІэ мэзым шІуагъэу хэлъхэр къызэтегъэ-

3) псэушъхьэхэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэр мыукъогъэнхэмкІэ;

4) псэушъхьэ лъэпкъхэм якъызэтегъэнэжьынкІэ шІэгъэн фаехэр.

2. Мэзхэр агъэфедэхэ ыкІи мэзхэм якъэухъумэнкІэ Іофтхьабзэхэр зэрахьэхэ зыхъукІэ, псэушъхьэхэр, ахэм япсэупІэхэр къэгъэгъунэгъэнхэм атегъэпсыхьэгъэ амалхэр къыдалъытэн фае.

3. Мэз фондыр ыкІи мэз фондым хэмыхьэрэ мэзхэр агъэфедэнхэ зальэкІыштыр псэушъхьэхэр ашыпсэунхэмкІэ амалхэр ахэм къащыдэльытагьэ зыхъукІэ ары.

4. Ўхъумэн мэхьанэ зиІэ мэзхэм, мэз Іахьхэу лъэшэу къагъэгъунэхэрэм шъолъыр-шъолъырэу чъыгхэр ащыраупкІыхэ, научнэ гухэльхэм апае мэзхэм якъэухъумэн фэшІ щэнаут зыхэлъ химическэ препаратхэр къызфагъэфелэхэ хъуштэп.

5. Мэзхэм къапэІулъ чІыгухэм хэкІыхэр, уцыжъхэр ащагъэстыхэ хъу-

IV. Промышленнэ, псы произ-

водственнэ ІофшІэнхэм ягъэцэкІэнкІэ шапхъэу щыІэхэр 1. Промышленнэ ІофшІэнхэр, псым

епхыгъэ Іофтхьабзэхэр зыщагъэцэкІэнхэ фаер производственнэ площадкэхэу псэўшъхьэ Іэлхэр къыдэмыхьанхэм пае

къэшІыхьагъэхэр ары. 2. Производственнэ площадкэхэм ащаІыгъ сырьемрэ зэрар къэзыхьын зылъэкІыщт веществохэмрэ псэушъхьэхэм къямыгоонхэм пае:

1) материалхэмрэ сырьемрэ тегъэчъыкІыгъэ, къэшІыхьэгъэ чІыпІэхэм ухъумагъэхэу ащаІыгъын;

2) хъызмэтым, производствэм щагъэфедэрэ псыр ежь производственнэ площадкэм щаукъэбзыным е полигон гъэнэфагъэхэм ащэнхэм апае шъондырышхохэм арагъэхъон;

3) пыдз зыфэмыхъурэ технологиехэр амал зэриГэкГэ агъэфедэн;

4) къычІащырэ сырье псынтІэр, газ сырьер зэраугьоирэ, зэраІыгьырэ ыкІи зэрэзэращэрэ системэхэм жый, псы дэхьапІэ ямыІэхэу щытынхэ;

5) псыр зэрытхэм псэушъхьэхэр ахэмыфэнхэм пае ухъумэн мэхьанэ зиІэ амалхэр къыдалъытэн фае.

3. Псыр псыуцупІэхэм къахащы зыхъукІэ, псыхъохэр, орыжъхэр имыгъукІыпэнхэм, псыхъохэм, ахэм къапэЈуль чІыпІэхэм ащыпсэурэ псэушъхьэхэр амыгъэфыкъонхэм атегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэу зэрахьащтхэмкІэ псэушъхьэхэм, ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм якъэгъэгъунэнкІэ ыкІи ахэр зэрагъэфедэрэм гъунэ лъыфыгъэнымк Гэ Адыгэ Республикэм иуполномоченнэ къэралыгъо орган дырагъэштэн фае.

4. Псэушъхьэхэр жъугъэу зыщыкощыхэрэ ыкІи зыщыбэгьохэрэ льэхьаным зигугъу къэтшІыгъэ производственнэ объектхэм зэлъаубытырэ чІыпІэхэм аблэмыкІхэу гидропсэуалъэхэм, псыІыгьыпІэхэм псэу адэтым хагъэхъон е хагъэкІын залъэкІыщтыр псэушъхьэхэм, ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм якъэгъэгъунэнкІэ ыкІи ахэр зэрагъэфедэрэм гъунэ лъыфыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм иуполномоченнэ къэралыгъо орган ащкІэ къазыдыригъаштэкІэ ары.

5. Пцэжъйещырхэр къызыщыращырэ лъэхъаным псы объектхэу бгъэ-ІорышІэн алъэкІхэрэм пцэжъыехэм япчъагъэ къышымыгъэкІэгъэным тегъэпсыхьэгъэ амалхэр ащызэрахьан фае.

6. Производственнэ псыр промышленнэ площадкэхэмрэ пынджшІапІэхэмрэ къачІагъэчьыжьы зыхъукІэ, псыхьохэр амыушІоинхэм анаІэ тырагъэтын фае. Агъэфедэгъэ псыр псэvшъхьэхэм кIымафэр зыщырахырэ, жъугъэу зыщызэрэугъойхэрэ, ящырхэр къызышыращырэ чІыпІэхэм адэжь хагъэлъадэ хъущтэп.

7. Псэушъхьэхэр фэжъу макъэхэм ыкІи нэмыкІ пэрыохъухэм нахь макІэу агъэгумэкІынхэм фэшІ инструкцие, рекомендацие гъэнэфагъэхэм атетэу зекІонхэ фае.

V. Транспорт магистральхэмрэ объектхэмрэ ягъэфедэнкІэ шапхъэу

1. Транспорт магистральхэм япроектхэр зэхагъэуцохэ ыкІи ахэр агъэпсыхэ -ашефек айпеал тфашдная зэфэшъхьафхэм ягъунапкъэхэм ахэр апхы-

рымыкІынхэр, псэушъхьэхэр зэрыкощырэ гьогухэм, ахэр жъугъэу зыщызэрэугъоирэ чІыпІэхэм нахь макІэу атефэнхэр къыдалъытэн фае.

2. Транспорт зиІэхэм, транспорт магистральхэр зыгъэпсырэ организациехэм япшъэрылъ псэушъхьэхэр мыфыкъонхэм, къухьэхэр, нэмык транспортхэр нахь жъажъэу зекІонхэм, гъогу напцэхэм нахь мак у пестицидхэр аІутэкъогъэным, зыщыцІэнлъэгъо, сапэм зыкъызыщиІэтырэ лъэхъаным гъогухэм вещество гъэнэфагъэхэр нахь макІ у атетэкъогъэным атегъэпсыхьэгъэ амалхэр якомпетенцие блэмык Іхэу зэрахьанэу, ахэмкІэ псэушъхьэхэм, ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм якъэгъэгъунэнкІэ ыкІй ахэр зэрагъэфедэрэм гъунэ лъыфыгъэнымк З Адыгэ Республикэм иуполномоченнэ къэралыгъо орган дырагъэштэн фае.

3. Узэрэсакъын фаем тегъэпсыхьэгъэ тамыгъэхэмрэ транспортым икІо къыщигъэкІэн зэрэфаем ехьылІэгъэ тамыгъэхэмрэ транспорт магистральхэм атырагъэуцон фае.

4. Мэзхэм апхырыкІырэ транспорт магистральхэм чъыг гъугъэхэу, чъыг къутамэхэу къатефэхэрэр, нэмык пыдзафэхэр, щыфэхэр атырахын фае.

5. Транспорт магистральхэм яанахь щынэгьоп эчып эхэу псэушъхьэхэр жъугъэу зыщыпсэухэрэм зэпырыкІыпІэхэр афашІых, ахэр зыфэдэнхэ фаемкІэ псэушъхьэхэм, ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм якъэгъэгъунэнкІэ ыкІи ахэр зэрагъэфедэрэм гъунэ льыфыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм иуполномоченнэ къэралыгъо орган дырагъаштэ.

6. Транспорт магистральхэм псыхъо цІыкІухэмрэ псышкуашкохэмрэ зэпачыхэ зыхъукІэ, пцэжъыехэмрэ псэушъхьэхэмрэ зыфэе чІыпІэхэм кощынхэм иамал яІэн зэрэфаер къыдалъытэн фае.

7. Транспорт магистральхэм япроектхэр зэхагъэуцохэ зыхъукІэ, транспортым къыпыІукІырэ макъэм псэушъхьэхэр нахь макІэу ыгъэгумэкІынхэм пае шапхъэу щыІэхэм атетэу ухъумэн мэхьанэ зиІэ санитар шъолъырхэр агъэнэфэнхэ фае.

VI. Трубопроводхэм ягъэфедэнкІэ шапхьэў щыІэхэр

1. Трубопроводхэр чІычІэгъым чІэльынхэ фае. Трубопроводхэр агъэпсыхэ зыхъукІэ, трубэхэр чІычІэгъым зыщычІалъхьан амыльэкІышт чІыпІэхэр метри 3-кІэ мынахь лъхъанчэу къаГэтызэ, псэушъхьэхэм апае ахэм зэпырыкІыпІэхэр афашІын фае.

2. Трубопроводыр псыхъом зэпырыкІы зыхъукІэ, псышъхьагъым ар къыдимыхьыеным пае агъэпытэ. Трубопроводыр псышъхьэм пхырык Іы зыхъукІэ, эстакадэ агъэпсы. Трубопроводхэр пцэжъыехэм кІымафэр зыщырахырэ, пцэжъыещырхэр къызыщыращырэ чІыпІэхэм апхырыкІыхэ хъущтэп.

3. Трубопроводым псы объектыр, псэушъхьэхэр жъугъэу зыщызэрэугъо-бопроводым и Тахьэу аварие къызэхъулІагъэр зэрэІуачыщт техникэ амалхэр щыІэнхэ фае.

4. Мэзхэм апхырыкІырэ трубопроводхэм къапэТулъ шъолъырхэу аухъу--ыш еІхнетшиахык моІшкм медекем нагъо зыщыщыГэ лъэхъаным гъэстыныпхъэхэр ащызэрахьэхэ хъущтэп. Километри 5 — 7 тешІэ къэс мэшІогъэкІосэ техникэм пае трубопроводхэм зэпырыкІыпІэхэр афашІы, къэрэгъулэхэм яунэхэм, трубопроводхэм япсынэхэм апашъхьэ метри 2 — 2,5-рэ зишъомбгъогъэ минерализованнэ шъолъырхэр ащашІы.

5. Трубопроводыр загъэпсыгъэ е загъэцэк Гэжьыгъэ нэуж конструкциехэр, оборудованиехэр къыІуанэхэ, чІытІырхэу амыгъэсэежьыгъэхэр къагъанэхэ

6. Трубопроводхэм япроектхэр зэ-

хагъэуцохэ ыкІи ахэр агъэпсыхэ зыхъукІэ, псэушъхьэхэм якъэухъумэн тегъэпсыхьэгъэ амалхэр зэрахьан фае, ащ къыхеубытэ псэушъхьэхэр жъугъэу нэмыкІ чІыпІэ зыщыкощыхэрэ, ахэр зыщыбэгьорэ, пцэжъыещырхэр къызщыращырэ лъэхъаным трубопроводхэм ягъэпсынкІэ ІофшІэнхэм къакІырагъэчыныр.

Адыгэ

VII. Связымрэ электроэнергиемрэ ялиниехэм япроектхэм язэхэгъзуцонкІз, ягъзпсынкІз ыкІи ягъэфедэнкІэ шапхъэу щыІэхэр

1. Связымрэ электроэнергиемрэ ялиниякІэхэм япроектхэр зэхагъэуцохэ ыкІи агъэпсыхэ зыхъукІэ, бзыухэр токыр зэрыкІорэ гъучІычхэм ямыутэкІынхэм ыкІи бзыухэр нахь макІэу фыкъонхэм атегъэпсыхьэгъэ амалхэр къыдалъытэн фае.

2. Электролиниехэм, пкъэухэм, изоехтшостифыме дехуыго мехдотил амалхэр, токыр зэрык орэ гъуч Іычхэм ячІыпІэхэу бзыухэр зэутэлІэнхэ альэкІыщтхэм набгъохэр ащамышІынхэм иамалхэр къащыдалъытэн фае, кІэгъэкъонхэмрэ траверсхэмрэ жъы хъугъэхэмэ е фыкъуагъэхэмэ зэблахъунхэ фае.

3. Бзыухэр мыфыкъонхэм пае токыр зыпхырык Гырэ гъуч Гконструкциехэр агъэфедэхэ хъущтэп.

4. Ащ пае бгъэфедэнхэ фаер:

1) токыр зыпхырымыкІырэ гъучІыч-

хэр;
2) кІэгъэкъонхэм яконструкциехэу токыр зыпхырымыкІырэ траверсхэр зиІэхэр;

3) полимернэ изоляторхэр;

4) изоляторхэр зэрагъэпытэрэ хьажтІаркъохэр ыкІи ухъумэн мэхьанэ яІэу ЛЭП-м ягъучІычхэм атыращыхьэхэрэр.

5. Бзыухэр мыфыкъонхэм пае кІэгъэкъон пстэуми кабельхэр, полимер телъашъохэр ащагъэфедэн фае.

6. Аужырэ кІэгъэкъонхэм ягъу-

чІычхэр изоляторхэм зыщапыль чІыпІэхэм метрэ нахь мымакІэу зикІыхьэгъэ кабель къящэкІыгъэн фае.

7. Бзыухэр ухъумэгъэнхэм пае гъучІ пкъыгъохэу ыпэкІэ агъэфедэщтыгъэхэм -остыски тыш уестчностеныш еІпыІчь хэр агъэфедэнхэ е ахэм диэлектрическэ материалхэр къаращыхьэкІын фае.

8. Электролиниехэм яэлектромагнит псэушъхьэхэм зэрар аримыхыным пае мы линиехэм апэІульэшъуагъэу ухъумэн мэхьанэ зиІэ санитар шъолъырхэр агъэпсых.

9. Электролиниехэм яэлектромагнит псэушъхьэхэм къягоон зэрилъэк Іыщтым елънтыгъэу шапхъэу щы Іэхэм ашъхьадэкІыхэ хъущтэп.

10. Псэушъхьэхэр адэмыхьанхэм пае электролиниехэм ятрансформатор подстанциехэр къашІыхьанхэ, ахэм яузелхэмрэ ямеханизмэхэмрэ псэушъхьэхэр адэмыфэнхэм фэшІ ищыкІэгъэ амалхэр зэрахьанхэ фае.

11. Къыблэм зыщыбыбыжьхэрэ, ящырхэр зыщагъэсэрэ лъэхъаным бзыухэр бэдэдэу зыщызэрэугъоихэрэ чІыпІэхэм электролиниехэм яІахьхэу анахьэу зыщыщынагьохэм бзыухэр зэрэмыфыкъощтхэм атегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр ащызэрахьан е псэушъхьэхэм, ахэр зыщыпсэурэ чІыпІэхэм -фестара с деха и на как и не при в не егідд е ілміансатыфыал снуат медед Республикэм иуполномоченнэ къэралыгьо орган дырагъаштэзэ бзыухэр токым емыкІодылІэнхэм атегьэпсыхьэгьэ Іофтхьабзэхэр псынкІзу зэрахьан фае.

12. Токыр зэрыкІорэ ЛЭП-у амыгъэфедэгорэхэр паупкІынхэ фае.

13. Бзыухэр жъугъэу зыщызэрэугъойхэрэ лъэхъаным связым илиниехэм ямык Годыл Гэнхэм пае ч Гым ч Галъхьэрэ кабельнэ линиехэр е радиорелейнэ линиехэр къызфагъэфедэн фае.

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТ ИУНАШЪУ

Унапкіэмрэ коммунальнэ фэіо-фашіэхэмрэ апае субсидиехэр зэраіэкіагъахьэрэ шіыкіэм ехьыліагъ

Урысые Федерацием и Правительствэ 2005-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 14-м ышГыгъэ унашъоу N 761-р зытетэу «УнапкІэмрэ коммунальнэ фэІо-фашІэхэмрэ апае субсидиехэр аlэкlэгьэхьэгьэнхэм ехьылlагь» зыфиlорэм диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ышІыгь:

 УнапкІэмрэ коммунальнэ фэІо-фашІэхэмрэ апае субсидиехэр зэраІэкІагъахьэрэ ШІыкІэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Мы унашъор зэрагъэцак Іэрэм Адыгэ Республикэм Іофш Іэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэк Гэ и Министерствэ гъунэ лъифынэу.

3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПІЫЛ Мурат къ. Мыекъуапэ,

чъэпыогъум и 16, 2009-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 16-м ышІыгъэ унашъоу N 204-р зытетым игуадз

УНАПКІЭМРЭ КОММУНАЛЬНЭ ФЭІО-ФАШІЭХЭМРЭ АПАЕ СУБСИДИЕХЭР ЗЭРАІЭКІАГЪАХЬЭРЭ ШІЫКІЭР

1. УнапкІэмрэ коммунальнэ фэІо-фашІэхэмрэ апае субсидиехэр (ыужкІэ субсидиехэр тІозэ дгъэкІощт) зэраІэкІагъахьэрэ шІыкІэр мыщ къегъэнафэ.

2. Субсидиехэр зэратыхэрэм ябанк счетхэм е ежьхэм къыхахырэ банкхэм къащызэ уахырэ счетхэм мыщ фэдэ субсидиехэр афагъак Гох. 3. Муниципальнэ образованиехэм чІыпІэ зыгъэІорышІэжьынымкІэ яуполно-

моченнэ органхэм зэхагъэуцорэ документхэмк эзытефэхэрэм субсидиехэр араты. 4. Зыфэехэ банкхэм якъыхэхынкІэ цІыфхэм фитыныгъэу яІэхэр аукьохэ хъущтэп.

5. Банкхэм якъутамэхэр псэупІэхэм къащызэІумыхыгъэ зыхъукІэ, джащ фэдэу япсауныгъэ изытет е ныбжьэу яІэм елъытыгъэу, транспорт зэрэщымыІэм къыхэкІэу субсидиехэр зэратыхэрэм банкхэм счетхэр къащызэІуахынэу ыкІи ахэр къызфагъэфедэнэу амал ямы в зыхъук в, уполномоченнэ органым иунашъо тетэу ахэм ахьшэр связым иорганхэмкІэ аратын алъэкІыщт.

6. ЗэкІэ субсидиехэр, гъэстыныпхъэ пытэр зэращэфырэ субсидиехэм анэмыкІхэр, субсидие къазыфыратырэ мазэм къыкІэлъыкІорэ мазэм иапэрэ мафэ нэс мазэ къэс афатІупщых.

7. Гъэстыныпхъэ пытэр зэращэфырэ субсидиер зэтыгъокІэ субсидиер защыратырэ пІалъэм иапэрэ мазэ афатІупщы.

РЕСПУБЛИКЭМ И ПРЕЗИДЕНТ И УКАЗ

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аlухьэхэ зышlоигъохэм ыкlи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аlутхэм хахъоу, мылъкоу, мылъкумкlэ пшъэрылъэу яlэхэм яхьылlэгъэ къэбархэр зэрарахьылlэрэм фэгъэхьыгъ

Урысые Федерацием и Президент 2009-рэ илъэсым жъоныгъуакІэм и 18-м ышІыгъэ Указэу N 558-р зытетэу «Урысые Федерацием икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм ыкІи Урысые Федерацием икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІутхэм хахьоу, мылькоу, мылькумкІэ пшъэрылъэу яГэхэм яхьылГэгъэ къэбархэр зэрарахьылІэрэм фэгъэхьыгъ» зыфиГорэм диштэу унашъо сэшГы:

1. Ухэсыгъэнхэу:

1) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аГутхэм хахъоу, мылъкоу, мылъкумкІэ пшъэрылъэу яІэхэм

фэгъэхьыгъэ Положениер гуадзэу N 1-м диштэу;

2) Алыгэ Республикэм икъэралыгъо ІзнатІз Іухьз зышІоигьом хахьоу, мылькоу ыкІи мехени егименті е Ізмузатым и Ізым яхьылІэгьэ справкэр гуадзэу N 2-м диш-

3) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іухьэ зышІоигъом ишъхьэгъусэ ыкІи зыныбжь имыкъугъэ икІэлэцІыкІухэм хахъоу, мылъкоу ыкІи мылъкумкІэ пшъэрылъэу яІэхэм яхьылІэгьэ справкэр гуадзэу N 3-м диш-

4) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо

яхьылІэгъэ къэбархэр зэрарахьылІэрэм ПэнатІэ Іутым хахьоу, мылькоу ыкІи ныбжь имыкъугъэ якІэлэцІыкІухэм мылъкумкІэ пшъэвыльэу иІэхэм яхьылІэгъэ справкэр гуадзэу N 4-м диш-

> 5) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым ишъхьэгъусэ ыкІи зыныбжь имыкъугъэ икІэлэцІыкІухэм хахъоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм яхьылІэгьэ справкэр гуадзэу N 5-м

> 2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІутхэм хахьоу, мылъкоу ыкІи мылъкумкІэ пшъэрылъэу яІэхэм, джащ фэдэу ахэм яшъхьэгъусэхэм ыкІи зы

хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэдехдабетя естеІльнах мехеІв устанд къырахьылІэзэ ашІынэу мы Указым къызэрэдильытэрэ шІыкІэм тетэу, федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ зигугъу къэтшІыгъэ къэбархэм яІэкІэгъэхьанкІэ нэмыкІ шІыкІэхэр къащыдэмыльытагъэхэмэ.

3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Указым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Асльан

къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 2, 2009-рэ илъэс N 113

Адыгэ Республикэм и Президент 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 2-м ышIыгъэ Указэу N 113-р зытетым игуадзэу N 1-р

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм ыкіи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо Іэнатіэхэм аіутхэм хахъоу, мылъкоу, мылъкумкіэ пшъэрылъэу яІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр зэрарахьылІэрэм фэгъэхьыгъэ Положениер

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІутхэм хахъоу, мылькоу, мылькумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр, джащ фэдэу ахэм яшъхьэгъусэхэм, зыныбжь имыкъугъэ якІэлэцІыкІухэм хахьоу, мылъкоу, мылъ-

рылъэу яІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр тІозэ дгъэкІощт) зэраІэкІагъахьэрэ шІыкІэр мы Положением къе-

кумкІэ пшъэрылъэу яІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр

(ыужыкІэ хахъоу, мылъкоу ыкІи мылъкумкІэ пшъэ-

2. Мы Положением диштэу хахьоу, мылъкоу ык Іи мылъкумкІэ пшъэрылъэу яІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр къезыхыл Гэхэрэр Адыгэ Республикэм икъэралыгьо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигьохэр ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аГутхэр ары.

3. Хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу хеІлы якьылІэгъэ къэбархэр къырахьылІэх:

1) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм — ІэнатІэм къыдилъытэрэ полномочиехэр мыхэм зафагъэшъуашэхэкІэ (ІэнатІэм зыІуагъахьэхэкІэ);

2) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІутхэм ильэс кьэс ахэр аІэкІагьахьэ отчет къызыфашІырэ илъэсым къыкІэлъыкІорэ илъэсым мэлылъфэгъум и 30-м нахь мыгужъоу.

4. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іухьэ зышІоигъом ІэнатІэм къыдилъытэрэ полномочиехэр зыфагъэшъуашэкІэ (ІэнатІэм зыІуагъахьэкІэ) къырихьылІэн фае:

1) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ ІутынымкІэ документхэр зитыгъэ илъэсым ыпэрэ илъэсым къыкІоцІ къэкІопІэ пстэуми къахэкІэу хахьоу иІагьэхэм (джыдэдэм Іоф зыщишІэрэ чІыпІэм е зыхадзырэ ІэнатІэр зыщызэрихьэрэ чІыпІэм хахьоу щыриІэхэр, пенсиехэр, пособиехэр, нэмыкІ тынхэр мыщ къыхеубытэх) яхьылІэгъэ къэбархэр, джащ фэдэу отчет къызыфашІырэ лъэхъаным Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ ІутынымкІэ документхэр зитыгъэ мазэм ыпэрэ мазэм иапэрэ мафэ ехъулІзу мылъкоу, мылькумкІэ пшъэрыльэу иІагъэхэм яхьылІэгъэ

2) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ ІутынымкІэ документхэр зитыгъэ илъэсым ыпэрэ илъэсым къыкІоцІ къэкІопІэ пстэуми къахэкІэу ащ ишъхьэгъусэ, зыныбжь имыкъугъэ икІэлэцІыкІухэм хахьоу яІагьэхэм (лэжьапкІэр, пенсиехэр, пособиехэр, нэмык тынхэр мыш къыхеубытэх) яхьыл Гэгъэ къэбархэр, джащ фэдэу отчет лъэхъаным Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ ІутынымкІэ документхэр зитыгъэ мазэм ыпэрэ мазэм иапэрэ мафэ ехъул Гэу мылъкоу, мылъкумкІэ пшъэрылъэу иІагъэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр.

5. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо Іэнат Іэ Іутым ильэс къэс аІэкІегъахьэ:

1) къэкІопІэ пстэуми къахэкІэу отчет лъэхъаным (щылэ мазэм и 1-м щегъэжьагъэу тыгъэгъазэм и 31-м нэс) къы Іэк Іэхьэгъэ федэхэм (ахъщэ ш Іухьаф-

тынхэр, пенсиехэр, пособиехэр, нэмык тынхэр мыщ къыхеубытэх) яхьылІэгъэ къэбархэр, джащ фэдэу отчет лъэхъаным икТэух ехъулГэу мылъкоу, мылъкумкТэ пшъэрыльэу иІагъэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр;

2) къэкІопІэ пстэуми къахэкІэу отчет лъэхъаным (щылэ мазэм и 1-м щегъэжьагъэу тыгъэгъазэм и 31-м нэс) ащ ишъхьэгъусэ, зыныбжь имыкъугъэ икІэлэцІыкІухэм къаІэкІэхьэгъэ федэм (лэжьапкІэр, пенсиехэр, пособиехэр, нэмык Тынхэр мыш къыхеубытэх) ехьылІэгъэ къэбархэр, джащ фэдэу отчет лъэхъаным икІэух ехъулІэу мылъкоу, мылъкумкІэ пшъэрылъэу ахэм яІагъэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр.

6. Хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие аІэкІагъахьэх, федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгьо ІэнатІэ Іухьэ зышІоигъом е Адыгэ Республикэм икъэралыгьо ІзнатІз Іутым пае зигугьу къэтшІыгьэ къэбархэр зэрарахьылІэшт нэмыкІ шІыкІэхэр къыдамылъытэ зыхъукІэ.

7. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іухьэ зышІоигъом е Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым хахьоу, мылькоу, мылькумкІэ пшъэрылъэу иІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэу аІэкІигъэхьагъэхэм къэбар горэхэр икъоу къащимыгъэлъэгъуагъэ зыхъукІэ е хэукъоныгъэхэр ахишІыхьагъэ зыхъукІэ, ащ фитыныгъэ иІ мы Положением къызэрэдилъытэрэ шІыкІэм тетэу икІэрыкІэу зыхэплъэжьыгъэ къэбархэр

8. Зыхэплъэжьыгъэ къэбархэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым мы Положением щыгьэнэфэгьэ пІальэр икІыгьэу къырихьылІэхэрэр пІалъэр ыукъозэ аlэкlигъэхьагъэкlэ алъытэрэп.

9. ФэгъэкІотэныгъэ зиІэ ушъхьагъухэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым ишъхьэгъусэ, зыныбжь имыкъугъэ икІэлэцІыкІухэм хахъоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр къызыримыхыылІэхэкІэ, Адыгэ Республикэм и Президент зэхищэрэ комиссием ар къызыхэкІыгъэр зэхефы.

10. Хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм яхьылІэгьэ къэбархэу мы Положением диштэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІутхэм къырахьылІагъэхэр екъухэмэ ыкІи ахэм яшъыпкъагъэ ауплъэкІу федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ къызэрэдальытэрэ шІыкІэм диштэу.

11. Хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэу мы Положением диштэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІухьэхэ зышІоигъохэм ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэхэм аІутхэм къырахьылІэхэрэр зышъхьэ къырамыхырэ къэбарэу щытых, федеральнэ законымкІэ ахэр къэралыгъо шъэф зыхэлъ къэбархэм ахамыльы-

12. Хахъоу, мылъкоу ык Іи мылъкумк Іэ пшъэрылъэу яІэхэм яхьылІэгьэ къэбархэу мы Положением диштэу аІэкІагъахьэхэрэр Адыгэ Республикэм и Президент, къэралыгьо органхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгьо ІэнатІэхэмкІэ полномочиехэр афэгъэшъошэгъэнхэр зикомпетенцие хахьэхэрэм арахьылІэн альэкІыщт, джащ фэдэу федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ къащыдэлъытэгъэ льэхьанхэм Іэшьхьэтет ІэнатІэхэм аІутхэм арахьылІэн алъэкІышт.

13. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым, ащ ишъхьэгъусэ ыкІи зыныбжь имыкъугъэ икІэлэцІыкІухэм хахъоу, мылъкоу ыкІи мылъкумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм яхьылІэгьэ къэбархэр Адыгэ Республикэм и Президент зэриухэсыгъэ шІыкІэм тетэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо орган гъэнэфагъэ иофициальнэ сайт рагъахьэх, зыгорэкІэ мыщ фэдэ къэбархэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо орган иофициальнэ сайт имытхэ зыхъукІэ, къызэрэкІэльэ-Іухэрэм тетэу къыхаутынэу ахэр къэбар жъугъэм иреспубликэ амалхэм аІэкІагъахьэ.

14. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо граждан къулыкъушІэхэу ыпшъэкІэ зигугъу къэтшІыгъэхэм хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу яІэхэм -ахым медехеІшизеры фо мехаражым мы къзбархэр заІуатэкІэ е федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ къащыдэмыльытэгьэ гухэльхэмкІэ загьэфедэхэкІэ, федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ адиштэу ахэм пшъэдэкІыжь арагъэхьы.

15. Хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу иІэхэм яхьылІэгъэ къэбархэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым ІэнатІэмкІэ полномочиехэр зыфагъэшъуашэкІэ (ІэнатІэм зыІуагъахьэкІэ) мы Положением диштэу аГэкГигъахьэхэрэр, мыщ фэдэ къэбархэу илъэс къэс аГэкІигъахьэхэрэр ыкІи къэбархэр екъухэмэ, ахэм яшъыпкъагъэ зэрауплъэкГугъэм икІ эуххэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым иличнэ дело рагъэ-

16. Мы Положением диштэу хахьоу, мылькоу ыкІи мылъкумкІэ пшъэрылъэу иІэхэм, джащ фэдэу ащ ишъхьэгъусэ, зыныбжь имыкъугъэ икІэлэцІыкІухэм хахьоу, мылькоу ыкІи мылькумкІэ пшъэрыльэу яЇэхэм яхьылІэгъэ къэбархэр къезыхьылІагъэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэкІэ полномочиехэр зыфамыгъэшъуашэкІэ (зигугъу къэтшІыгъэ ІэнатІэм зы Гуамыгъахьэк Гэ), тхыгъэу ар къызэрэк Гэлъэ Гурэм тетэу инэмык документхэм ягъусэу мы справкэхэри ІэкІагъэхьажьых.

17. Хахъоу, мылъкоу ыкІи мылъкумкІэ пшъэрылъэу яІэхэм яхылІэгьэ къэбархэр заІэкІамыгъахьэхэкІэ е къэбар нэпцІхэр заІэкІагъахьэхэкІэ, Адыгэ Респубикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іухьэ зышІоигъом ыкІи Адыгэ Республикэм икъэралыгъо ІэнатІэ Іутым федеральнэ законодательствэм, Адыгэ Республикэм изаконодательствэ къыдалъытэрэ пшъэдэк і ыжь ра-

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ иунашъу

Псауныгъэм икъэухъумэн фэгъэзэгъэ къэралыгъо учреждениехэм япащэхэм Іофэу ашІэрэм уасэ зэрэфашІыщт шІыкІэр ухэсыгъэным ехьыліагъ

Медицинэ ІэпыІэгъур цІыфхэм зэраратырэр ыкІи кІэ и Министерствэ къыфэІорышІэрэ къэралыгъо ащ изытет нахышІу шІыгьэным, джащ фэдэу псауныгъэм икъэухъумэнкІэ къэралыгъо учреждениехэм яІофышІэхэм ащ фэдэ ІэпыІэгъур араты зыхъукІэ кІэгьэгушІун амалхэр ягьэгьотыгьэнхэм апае унашьо

- 1. Мы къыкІэлъыкІохэрэр ухэсыгъэнхэу:
- 1.1. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэн-

учреждениехэм япащэхэм Гофэу ашГэрэм уасэ зэрэ-льэныкьохэр гуадзэу N 1-м тетэу ухэсыгъэнхэу.

2. Псауныгьэм икьэухъумэн фэгьэзэгьэ къэралыгьо учреждениехэм Іофэу ашІэрэм нахь шІогъэ ин къызэритыщтым тегъэпсыхьагъэу ІофшІэныр зэхэщэгъэным врач шъхьа Іэхэм ана Гэтырагъэтынэу.

3. Мы унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм иуплъэкІун сэ сшъхьэкІэ зыфэсэгъазэ.

> Министрэу НАТХЪО Разыет къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 14, 2009-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ и Министерствэ иунашъоу N 480-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкіэ икъэралыгъо учреждениехэм ыпкіэ зыхэлъ медицинэ ыкіи нэмыкі фэіо-фашіэхэр агъэцэкіэнхэмкіэ Іизын язытыщт комиссием изэхэщэн ехьылІагъ» зыфиІоу 2009-рэ илъэсым мэкъуогъум и 15-м аштагъэм хэгъэхъоныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ иунашъоу N 480-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ икъэралыгьо учреждение ыпкІэ зыхэль медицинэ ыкІи нэмык фэІо-фашІэхэр агъэцэкІэнхэмкІэ Іизын язытыщт комиссием изэхэщэн ехьылІагъ» зыфиІоу 2009-рэ илъэсым мэкъуогъум и 15-м аштагъэм хэгъэхъоныгъэ фэшІыгъэным пае унашъо сэшІы:

и Министерствэ иунашъоу N 480-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ икъэралыгъо учреждение ыпкІэ зыхэлъ медицинэ ыкІи нэмык фэІо-фашІэхэр агъэцэк Іэнхэмк Іэ Іизын язытыщт комиссием изэхэщэн ехьылІагь» зыфиІоу 2009-рэ илъэсым мэкъуогъум и 15-м аштагъэм мыщ фэдэ хэгъэхъоныгъэ фэшІыгъэнэу: «Адыгэ Респуб-

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ ликэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ дэжь Гупчэ бухгалтериеу щыІэм ибухгалтер шъхьаІэ игуадзэу 3. Ф. Подгорнаяр».

> Министрэу НАТХЪО Разыет къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 22-рэ, 2009-рэ илъэс N 781

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ иунашъу

Зижъэжъые узырэ сымаджэхэу гемодиализ шіыкіэм тетэу зэіэзэщтхэм якъыхэхынкіэ комиссием изэхэщэн фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ иунашъоу N 254-р зытетэу «Урысые Федерацием щыпсэурэ цІыфхэм гемодиализым--сІшфоІ естесахиопетантыф манестына устеГипфоІ ныр нахышІоу зэхэщэгъэным ехьылІагъ» зыфиІоу 2002-рэ ильэсым шышъхьэІум и 13-м къыдэкІыгъэм тегъэпсыхьагъэу ыкІи зижъэжъые узырэ сымаджэхэу гемодиализ шІыкІэм тетэу зэІэзэщтхэм якъыхэхынкІэ ІофшІэныр нахышІоу зэхэщэгьэным пае унашъо сэшІы:

1. Зижъэжъые узырэ сымаджэхэу гемодиализ шІыкІэм тетэу зэІэзэщтхэм якъыхэхынкІэ комиссие зэхэщэгъэнэу, мы къыкІэлъыкІохэрэр ащ хэгъэхьэ-

Н.С. Чэужъыр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ иминистрэ игуадз, тхьамат;

Хь.А. Нэмыт Іэкьор — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ цІыфхэм Іэзэн-профилактикэ ІэпыІэгъу ятыгъэнымкІэ иотдел

Г.И. Дудкинар — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъзухъумэнкІэ и Министерствэ планированиемкІэ ыкІи финансированиемкІэ иотдел ипащ;

К.Б. Къэлэкъутэкъор — Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым иврач шъхьаІ;

А.П. Попель — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ штатым хэмыт иуролог шъхьаІ, АРКБ-м урологиемкІэ иотделение ипащ;

С.И. ХъорэлІыр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ штатым хэмыт итрансфузиолог шъхьаІ;

Э.А.Брыцур — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ штатым хэмыт инефролог шъхьа І, АРКБ-м нефрологием к І з иотделение

Щ.А. Гъыщыр — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ штатым хэмыт иэндокринолог шъхьаІ;

Р.С. Нэгъоир — Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ штатым хэмыт инефролог шъхьа Гэу к Гэлэц Гык Гухэм я Газэрэр, Адыгэ республикэ кІэлэцІыкІу клиническэ сымэджэщым нефрологиемкІэ иотделение ипащ.

2. Мы къыкІэльыкІохэрэр ухэсыгъэнхэу:

гуадзэу N 1-м диштэу комиссием ехьыл Іэгьэ положениер;

отчетэу «Зижъэжъые узыхэрэм медицинэм -сІпесеІ едыхысоІшеє дехеІшаф-оІефя еЇ но аннеаты профилактикэ учреждениехэм Іофэу ашІэрэм фэгъэхьыгъэ къэбарыр» зыфиІоу гуадзэу N 2-м диштэрэр;

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ сымаджэхэу гемодиализ шІыкІэм тетэу зэІэзэштхэм яспискэ иформэу гуадзэу N 3-м диштэу щытыр.

3. Муниципальнэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» псауныгъэм икъэухъумэнкіэ и ГъэІорышІапІэ ипащэхэм, ЦРБ-м, ЦГБ-м яврач шъхьа Іэхэм комиссиехэм ашІырэ зэфэхьысыжьхэм атетэу а узыр зиІэхэм яуплъэкІун ыкІи яІэзэн епхыгъэ Іофтхьабзэхэр программэ гъэнэфагъэм тетэу Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым иотделениехэм ащызэшІуахыным анаІэ тырагъэтынэу.

4. Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ и Министерствэ испециалистхэу штатым хэмытхэ А.П. Попель, Э.А. Брыцум, Щ.А. Гъыщым, Р.С. Нэгьоим гемодиализыр зищыкІэгьэ сымаджэхэм яреестрэ зэхагъэуцонэу ыкІи сымаджэхэм афэгъэхьыгъэ документхэр комиссием къырахьылІэнхэу.

5. Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым иврач шъхьа Гэу К.Б. Къэлэкъутэкъом:

5.1. Мы узыр зиГэхэм яуплъэкГун ыкГи яГэзэн епхыгъэ Іофтхьабзэхэр АРКБ-м нефрологиемкІэ иотделение щызэхащэнхэм епхыгъэ Іофыгъохэр зэшІуи-

5.2. Мы узыр зиІэхэм якъыхэхынкІэ ыкІи ягъэунэфынкІэ АРКБ-м икомиссиеу зэхащагъэм гуадзэу N 4-м диштэу и офш Іэн ыгъэцэк Іэным ына Іэ тыри-

5.3. Амбулаторнэ шІыкІэм тетэу гемодиализыр зыфашІыхэрэм АРКБ-м ипрофильнэ отделениехэм щя-Іэзэнхэм пае ачІэгъэгъолъхьэгъэнхэм епхыгъэ Іофтхьабзэхэр зэшІуихынхэу.

5.4. Гемодиализ шІыкІэм тетэу сымаджэхэм яІэзэрэ, ахэм яфэІо-фашІэхэр зыгъэцэкІэрэ ІэзэпІэ-профилактическэ учреждениехэм Іоф адэшІэгъэным епхыгъэ зэзэгъыныгъэхэр адишІынхэу.

6. Мы унашъом игъэцэк Іэн зэрэк Іорэм иуплъэк Іун сэ сшъхьэкІэ зыфэсэгъазэ.

Адыгэ Республикэм псауныгъэм икъэухъумэнкІэ иминистрэу НАТХЪО Разыет

къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм архитектурэмрэ къэлэгъэпсынымрэк і и Комитет иунашъу

ЧІыгу Іахьыр ціыф псэупіэу станицэу Абадзехскэм игъунапкъэхэм ахэгъэхьэгъэнхэм ехьыліагъ

Муниципальнэ образованиеу «Абадзехскэ къоджэ псэупІэр» зыфиІорэм иадминистрацие ипащэ къышІыгъэ джэпсалъэм, Федеральнэ законэу N 191-р зытетэу «Урысые Федерацием къэлэгъэпсынымкIэ и Кодекс кІуачІэ иІэ шІыгьэным ехьылІагь» зыфиІоу 2004-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 29-м къыдэк і ыгъэм ия 4.1-рэ статья атегьэпсыхьагьэу унашьо сэшІы:

1. ЧІыгу Іахьэу кадастрэ номерэу 01:04:5801004:601-р зиІэр, квадратнэ метрэ 292246-рэ хъурэр, «мэкъумэщ мэхьанэ зиІэ чІыгухэр» зыфиІорэ купым хахьэрэр, Адыгэ Республикэмк Гэ Мыекъопэ районым ит муниципальнэ образованиеу «Абадзехскэ къоджэ псэупІэр» зыфиІорэм и СХПК-у «Верный путь» зыфиІорэм игъунапкъэхэм адэжькІэ санаториеу «Лесная сказка»

зыфиІорэм къыпэІульыр Адыгэ РеспубликэмкІэ Мыекъопэ районым имуниципальнэ образованиеу «Абадзехскэ къоджэ псэупІэр» зыфиІорэм къыхиубытэрэ станицэу Абадзехскэм игъунапкъэхэм ахэгъэхьэгъэнэу.

2. ЧІыгу Іахьэу зигугъу къэтшІыгъэр цІыфхэр зыщыпсэущт унэхэр зыщашІыщт чІыпІэм фытегьэпсыхьэгъэнэу.

3. ЗыкІатхэхэрэм ыуж мэфитфым бламыгъэкІэу мы унашъом икопие амыгъэкощырэ мылъкумкІэ къэралыгъо кадастрэм зэхьокІыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм пае амыгъэкощырэ мылькур къэралыгъо кадастрэ учет зышІынэу щыт федеральнэ органыр кІэтхэным пае ІэкІагъэхьанэу.

4. ЗыкІатхэхэрэм ыуж ІофшІэгъу мэфэ 30-м къыкІоцІ мы унашъом икопие муниципальнэ гъэпсыкІэ зиІэ «Абадзехскэ къоджэ псэупІэм» иадминистрацие ІэкІэгъэхьэгъэнэу.

5. Мы унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм иуплъэкІун

сэ сшъхьэкІэ зыфэсэгъазэ.

6. Официальнэў къызыхаутырэ мафэм щыублагьэў мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Комитетым итхьаматэу О. И. БАКЛАНОВА къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 22-рэ, 2009-рэ илъэс N 18

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «2009-рэ илъэсымкіэ ыкіи план піалъэу 2010-рэ, 2011-рэ илъэсхэмкіэ шіокі зимыіэ медицинэ страхованиемкіэ Адыгэ республикэ фондым ибюджет ехьыліагъ» зыфиіорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2009-рэ ильэсым чьэпыогьум и 21-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «2009-рэ ильэсымкІэ ыкІи план пІальэу 2010-рэ, 2011-рэ илъэсхэмкІэ шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемк Іэ Адыгэ республикэ фондым ибюджет ехьылІагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «2009-рэ илъэсымк Э ыкІи план пІальэу 2010-рэ, 2011-рэ ильэсхэмкІэ шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ Адыгэ республикэ фондым ибюджет ехьылІагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 12; 2009, N 4) мыщ фэдэ зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) а 1-рэ статьям:

а) ышъхьэ хэт гущыІэхэу «ыкІи план пІальэу 2010-рэ, 2011-рэ ильэсхэмкІэ» зыфиІохэрэр хэгъэкІы-

б) а 1-рэ Іахьым иа 1-рэ, ия 2-рэ, ия 3-рэ пунктхэр мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

1225680.9-рэ хахъоу иІэнэу къырадзэ, ащ хэхьэ сомэ мин 230287.1-рэ хъурэ бюджет трансфертхэу шІокІ

зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ Федеральнэ фондым (ыужкІэ Федеральнэ фондыр тІозэ дгъэкІошт), сомэ мин 715994.8-рэ хъурэ бюджет трансфертхэу Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къахэ-

2) Фондым ибюджет пстэумк и хъарджэу сомэ мин 1229925.6-рэ ышІыщт;

3) Фондым ибюджет сомэ мин 4244.7-м фыщы-

в) я 2-рэ Іахьым кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу; 2) я 3-рэ статьям ия 2-рэ пункт кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу:

3) я 4-рэ статьям:

уехелып нап иlы» уехелышүл тех сахашы (в 2010-рэ, 2011-рэ ильэсхэмкІэ» зыфиІохэрэр хэгъэкІыгъэнхэу;

б) я 2-рэ пунктым кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэ-

4) я 4^{1} -рэ статьям хэт гущы1эхэу «ык1и план п1а-«1) Фондым ибюджет пстэумк и сомэ мин лъэу 2010-рэ, 2011-рэ илъэсхэмк Iэ» зыфи Iохэрэр хэгъэкІыгъэнхэу;

5) я 5-рэ статьям иа 1-рэ Іахь:

а) хэт пчьагъэу 35101.3-р 35323.3-кІэ зэблэхъу-

б) гущыІэхэу «2010-рэ илъэсым сомэ мин 37941.3рэ, 2011-рэ ильэсым сомэ мин 41926.7-рэ» зыфиІохэрэр хэгъэкІыгъэнхэу;

6) я 6-рэ статьям ия 2-рэ Іахь кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу;

7) гуадзэхэу N 1-p, 2-p, 3-p, 5-p, 7-p, 9-р мы Законым голъ гуадзэхэу N 1-м, 2-м, 3-м, 4-м, 5-м, 6-м адиштэу ик Гэрык Гэу къэтыжыгъэнхэу;

8) гуадзэхэу N 4-м, 6-м, 8-м кІуачІэ ямыІэжьэу лъытэгъэнэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зы-

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

> Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 27-рэ,

2009-рэ илъэс N 293

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Бюджет Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщыгъэпсыгъэм ехьылІагъ» зыфиюрэм зэхъокыныгъэ фэшыгъэным, 2009-рэ илъэсым бюджет юфыр Адыгэ Республикэм зэрэщызэхащэрэм афэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2009-рэ ильэсым чьэпыогьум и 21-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Бюджет Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщыгъэпсыгъэм ехьылІагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «Бюджет Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщыгъэпсыгъэм ехьыл Iагъ» зыфиІорэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугьоягьэхэр, 2008, N 4, N 7; 2009, N 4, N 7)зэхьокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, я 3-рэ шъхьэм я 6¹-рэ статьяр хэгъэхъожьыгъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

лыгьо мыльку капитальнэ псэольэшІынымкІэ иобъектхэм бюджет инвестициехэу ахалъхьащтхэм атегъэпсыхьэгъэ бюджет мылъкур Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет къызэрэщыдальытэрэ шІыкІэр

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку капитальнэ псэолъэшІынымкІэ иобъектхэм бюджет инвестициехэу ахалъхьащтхэм атегъэпсыхьэгъэ бюджет мылькур Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьыл Іагъэм къыщыдалъытэ хъарджхэм яведомственнэ структурэ хэтэу.

2. Бюджет субсидиехэр къызыфатІупщырэ инвестиционнэ проектхэм атетэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку капитальнэ псэолъэш Іынымк Іэ иобъектхэм бюджет инвестициехэу ахалъхьащтхэм атегъэпсыхьэгъэ бюджет мылъкур аухэсы Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс илъэсымк Іэ ыкІи план пІальэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьыл Гагъэмк Гэ инвестиционнэ проект пэпчъкІэ ыкІи ащ тельытэгъэ хьардж лъэпкъхэмкІэ

Я 2-рэ статьяр. 2009-рэ ильэсым бюджет Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщызэхащэрэр

1. Адыгэ Республикэм и Законэу «Бюджет Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщыгъэпсыгъэм ехьылІагъ» зыфиІорэм мыщ фэдэ ишапхъэхэм 2010-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м нэс акІуачІэ къызэтеІэжэгъэнэу:

1) я 16-рэ статьям — Адыгэ Республикэм и Президент Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьыл Гагъэм ипроект илъэсэу итым ичъэпыогъу мазэ и 1-м нахь мыгужъоу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр хэпльэнэу зэрэрихьыл Гэрэм фэгъэхьыгъэм;

2) я 16-рэ статьям ия 12-рэ, ия 13-рэ пунктхэм;

3) я 16-рэ статьям ия 17-рэ пункт — Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихахъохэр зэрэзэтырафырэ статьяхэмкІэ, план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихъарджхэм яведомственнэ структурэкІэ бюджетхэм яхъарджхэр зэрэзэтырафырэ разделхэмкІэ, подразделхэмкІэ расчетхэр

4) я 10-рэ Іахьым ия 7-рэ пункт, я 17-рэ статьям «Я 6^1 -рэ статьяр. Адыгэ Республикэм икъэра- ия 20-рэ Іахь ия 3-рэ, ия 7-рэ пунктхэм — план пІальэмкІэ гуадзэхэу Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьыл ІагъэмкІэ ухэсыгъэн фаеу щытхэм афэгъэхьыгъэм;

5) я 17-рэ статьям ия 17-рэ Іахь — Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьылІагъэм ипроект иятІонэрэ хэплъэгъу апэрэ еджэгъум ыуж мэфэ 30 нахьыбэ темышІэу зэхэщэгъэным фэгъэхынгъэм.

2. Адыгэ Республикэм и Президент Адыгэ Республикэм изаконэу 2010-рэ илъэсымкІэ ыкІи план пІальэу 2011-рэ, 2012-рэ ильэсхэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьыл Гагъэм ипроект Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр хэплъэнэу 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 15-м нахь мыгужьоу рихьылІэнэу гъэнэфэгъэнэу.

3. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс ильэсымкІэ ыкІи план пІальэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьыл агъэм ипроект ят Іонэрэу зыхэпльэщтыр апэрэ еджэгъум ыуж мэфэ тІокІ нахьыбэ темышІагьэу арэу гъэнэфэгъэнэу.

4. Адыгэ Республикэм и Законэу «Бюджет Іофыр Адыгэ Республикэм зэрэщыгъэпсыгъэм ехьыл Iагъ» зыфиІорэм ия 17-рэ статья ия 20-рэ Іахь къыщыдэлъытэгъэ документхэм анэмыкІэу, Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс илъэсымк і ык і и план пІальэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьылІагъэм ипроект ятІонэрэу хаплъэхэ зыхъукІэ джащ фэдэу къыдалъытэнэу:

1) зичэзыу финанс илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихъарджхэу апэрэ еджэгъумкІэ аухэсыгъэхэм аблэмыкІхэу план пІалъэу 2011-рэ, 2012-рэ илъэсхэмкІэ бюджет планированием исубъектхэм бюджет ахъщэр атегощэгъэныр;

2) план пІальэу 2011-рэ, 2012-рэ ильэсхэмкІэ Урысые Федерацием ибюджетхэм яхъарджхэу апэрэ хэпльэгъумкІэ аухэсыгъэхэр зэрэзэтырафырэ разделхэмкІэ бюджет ахъщэр гощыгъэныр, бюджет трансфертхэу шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ Адыгэ республикэ фондым ибюджет къихьащтхэр къыхэгъэщыгъэнхэр, субвенциехэр, субсидиехэр ыкІи гухэлъ гъэнэфагъэхэм афытегъэпсыхьэгъэ бюджет трансфертхэр зичэзыу финанс илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ихъарджхэм аблэмык Іхэу, Урысые Федерацием ибюджетхэм яхъарджхэр зэрэзэтырафырэ разделхэм атегощэгъэныр.

5. Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет Адыгэ Республикэм изаконэу 2010-рэ илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэу 2011-рэ, 2012-рэ илъэсхэмкІэ шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемкІэ Адыгэ республикэ фондым ибюджет ехьыл Гагъэм ипроект 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 15-м нахь мыгужъоу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэр хэплъэнэу рихьыл Гэнэү гъэнэфэгъэнэу. Адыгэ Республикэм изаконэу 2010-рэ илъэсымкІэ ыкІи план пІальэу 2011-рэ, 2012-рэ илъэсхэмкІэ шІокІ зимыІэ медицинэ страхованиемк З Адыгэ республикэ фондым ибюджет ехьылІагъэм ыужкІэ хэплъэх ыкІй аштэ Адыгэ Республикэм изаконэу зичэзыу финанс илъэсымкІэ ыкІи план пІалъэмкІэ Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ехьылІагъэм ипроект хэплъэнхэмкІэ агъэнэфэрэ п Галъэхэм, мы Законым иположениехэр къылалъытэзэ.

Я 3-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зы-

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжьагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу ыкІи правэм ылъэныкъокІэ 2009-рэ илъэсым бэдзэогъум и 1-м щегъэжьагъэу азыфагу илъ хъугъэ зэфыщытыкІэхэм алъэІэсы.

> Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ илъэс N 291

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс къэралыгъо ІэпыІэгъу етыгъэным пае 2009 — 2011-рэ илъэсхэм республикэ бюджетым икъэкіуапіэхэм къахагъэкіыщт мылъкур зэраіэкіагъэхьащт шіыкіэм зэхъокіыныгъэ фэшіыгъэным фэгъэхьыгъ

къэралыгъо ІэпыІэгъу етыгъэным пае Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ешІы:

1. «Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс къэралыгъо ІэпыІэгъу етыгъэным пае 2009 — 2011-рэ ильэсхэм республикэ бюджетым икъэк Іуап Іэхэм къахагъэкІыщт мылъкур зэраІэкІагъэхьащт шІыкІэм зэхьокІыныгъэ фэшІыгъэным фэгъэхьыгъ» зы-

Адыгэ Республикэм иагропромышленнэ комплекс фиІоу N 52-р зытетэу 2009-рэ илъэсым гъэтхапэм и 24-м аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 3, 5, 7) зэхъокІыныгъэ фэшІыгьэнэу, я 3-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «мэкъумэщ потребитель кооперативхэм» зыфиІохэрэм ауж «мэкъумэщ товархэр къэзышІыхэрэм консультационнэ ІэпыІэгъу ятыгъэныр» зыфиІохэрэр тхыгъэнхэу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 14, 2009-рэ ильэс N 201

Адыгэ Республикэм и Закон

Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшіуекіогъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2009-рэ ильэсым чьэпыогьум и 21-м ыштагь

ишъхьафитыныгъэхэмрэ, джащ фэдэу общественнэ федэхэр къэухъумэгъэнхэм ыкІи къолъхьэ тын-Іы-

Щыфым ык II гражданиным ифитыныгъэхэмээ эсмэгьэнхэм апае хауган иным ифитыныгы маным периоден иным иринанын ир мы Законыр аштагъ.

Мы Законым щыгъэфедагъэ хъугъэ мэхьэнэ А 1-рэ статьяр. Мы Законым къыщытыгъэ шъхьа Гэхэр Федеральнэ законэу «Къолъхьэ тын-

Адыгэ Республикэм и Закон

Іыхыным пэуцужьыгъэным ехьылІагъ», нэмыкІ фе- хэр ыкІи ахэм япроектхэр мы лъэныкъомкІэ экспердеральнэ законхэм ык Іи Урысые Федерацием инормативнэ правовой актхэм къащытыгъэ хъугъэ мэхьанэхэм адештэх.

Я 2-рэ статьяр. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэным ылъэныкъокІэ правовой Іофыгьоу къзуцухэрэр зэшІохыгъэ зэрэхьухэрэр

Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэным ылъэныкъокІэ правовой Іофыгъоу къэуцухэрэр зэшІохыгъэнхэмкІэ лъапсэу щытхэр Урысые Федерацием и Конституцие, Федеральнэ законэу «Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэным ехьылІагъ», зыфиІорэр, нэмык Іфедеральнэ законхэр, Урысые Федерацием инормативнэ правовой актхэр, Адыгэ Республикэм и Конституцие, мы Законыр ыкІи Адыгэ Республикэм инэмык І нормативнэ правовой актхэр

Я 3-рэ статьяр. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэнымкІэ пшъэрылъ шъхьаІэхэр

Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэнымкІэ пшъэрылъ шъхьаІэхэр:

- 1) къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэнымкІэ Іофтхьабзэхэр зехьэгъэнхэр;
- 2) къолъхьэ тын-Іыхыныр къызыхэкІырэр къыхэгъэщыгъэныр ыкІи дэгъэзыжьыгъэныр, ар щыІэ хъуныр къызыхэкІырэ лъэныкъохэм апэуцужьыгъэныр;
- 3) къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэн зэрэфаер ; дынсалы захягь эш Іык Іыгь эныр;
- 4) къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэнымкІэ -ехыал дехфыІр ныхоІшеєк мехеІвахаш алыдеашп гъэлэжьэгъэнхэр.

Я 4-рэ статьяр. Къольхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІорэ Іофтхьабзэхэр

Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІорэ Іофтхьабзэхэм мы къыкІэлъыкІохэрэр ахэхьэх:

- 1) къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІорэ программэхэр зэхэгъэуцогъэнхэр, ухэсыгъэнхэр ыкІи щыІэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэр;
- 2) Адыгэ Республикэм инормативнэ правовой акт-

тизэ шІыгьэнхэр;

- 3) къэралыгъо пшъэрылъхэм ягъэцэкІэнкІэ административнэ регламентхэр гъэфедэгъэнхэр;
- 4) Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорган--ыать мехфыІ дифовет салыахсалеф неІшфов мех гъэІэсыгъэныр;
- 5) Адыгэ Республикэм изаконодательствэу къольхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІорэр гъэцэкІагъэ зэрэхъурэр общественнэ ыкІи парламент уплъэкІун шІы-
- 6) федеральнэ законодательствэм къыдилъытэрэ нэмык Іофтхьабзэхэр.

Я 5-рэ статьяр. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІорэ программэхэр (планхэр)

Мы программэхэм ахэхьэх правовой, экономикэ, гъэсэныгъэ, пІуныгъэ, зэхэщэн Іофтхьабзэхэу къолъхьэ тын-Іыхыным пэшІуекІорэ лъэныкъохэм япхыгъэхэр. Адыгэ Республикэм и Президентрэ Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинетрэ ахэр зэхагъэуцох, аухэсых ыкІи ежьхэм полномочиехэу яІэхэм атегъэпсыхьагъэу щыІэныгъэм пхырыщыгъэ хъунхэм анаІэ тырагъэты.

Я 6-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм инормативнэ правовой актхэр ыкІи ахэм япроектхэр экспертизэ зэрашІыхэрэр

- 1. Къолъхьэ тын-Іыхыным иамал къамытыным пае Адыгэ Республикэм инормативнэ правовой актхэр ыкІи ахэм япроектхэр экспертизэ ашІых.
- 2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм федеральнэ законодательствэмрэ Адыгэ Республикэм изаконодательствэрэ атегъэпсыхьагъэу къолъхьэ тын-Іыхыным иамал къамытыным пае Адыгэ Республикэм инормативнэ правовой актхэр ык и ахэм япроектхэр экспертизэ ашІых.
- 3. Экспертизэм изэфэхьысыжьхэм шІокІ имыІэу къэралыгъо хабзэм иорганхэр, ахэм ІэнатІэхэр ащызыІыгъ цІыфхэр ахэплъэнхэ фае.
  - Я 7-рэ статьяр. Къэралыгьо пшъэрыльхэм

ягъэцэкІэнкІэ административнэ регламентхэр

- 1. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэным епхыгъэ Іофтхьабзэхэу зэрахьэхэрэм шІуагъэу къатырэм нахь зыкъегъэІэтыгъэнымкІэ къэралыгъо пшъэрылъхэр гъэцэк Гагъэ хъунхэм пае Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ иорганхэм административнэ регламентхэр зэхагъэуцох.
- 2. Административнэ регламентхэм къагъэнафэх Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо орган административнэ Іофтхьабзэхэр зыщызэрихьащтхэр, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо органхэм чІыпІэ зыгъэІорышІэжьыным иорганхэм гъусэныгъэ-зэдэлэжьэныгъэ зэрадыря Іэщт шІыкІэр ыкІи лъэныкъохэр.

Я 8-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм икъэралыгьо хабзэ иорганхэм яІофшІэн фэгъэхьыгъэ къэбарыр цІыфхэм альыгъэІэсыгъэныр

Федеральнэ законэу «Къэралыгъо органхэмрэ чІы--еф неІшфоІк едмехнатдои мыныажеІшыдоІестыє єІп гъэхьыгъэ къэбарыр алъыгъэІэсыгъэным ехьылІагъ» зыфиІорэм тегъэпсыхьагьэу Адыгэ Республикэм -еф медеІша уефо мехналдом собзэ иорганхэм Іофэу ашІэрэм фэ гъэхьыгъэ къэбарыр цІыфхэм алъагъэІэсы.

Я 9-рэ статьяр. Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэнымкІэ Іофтхьабзэхэм язэшІохын мылъкоу пэІухьэрэр

Къолъхьэ тын-Іыхыным пэуцужьыгъэнымкІэ Іофтхьабзэхэм язэшІохын мылькоу пэІухьэрэр Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет икъэк Іуап Іэхэм къахэкІы.

Я 10-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зыхъурэр

Официальнэу къызыхаутырэм ыуж мэфипшІ зытешІэкІэ мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ. чъэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ илъэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Республикэ мэхьанэ зиіэ объектхэу культурнэ кіэным къыхиубытэхэрэр, культурнэ кіэным къыхиубытэхэу чіыпіэ (муниципальнэ) мэхьанэ зиіэхэр, тарихъ-культурнэ шіуагъэ зиіэ объектхэр, хъызмэтым ылъэныкъокіэ аіэ къырагъэхьан фэе чіыгу Іахьхэр къэралыгъо тарихъ-культурнэ экспертизэ шіыгъэнхэм ахъщэу тефэщтыр зэрагъэнэфэщт шіыкіэм ехьыліагъ

псэурэ цІыф лъэпкъхэм якультурнэ кІэн къыхиубытэхэрэм яхьыл Іагъ», Адыгэ Республикэм и Законэу «Культурнэ кІэным иобъектхэм (тарихъымрэ культурэмрэ ясаугъэтхэр) яхьылІагъ» зыфиІохэрэм атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ешІы:

1. Республикэ мэхьанэ зиІэ объектхэу куль- гьэнэу.

Федеральнэ Законэу «Урысые Федерацием щы- турнэ кІэным къыхиубытэхэрэр, культурнэ кІэным къыхиубытэхэу чІыпІэ (муниципальнэ) мэхьанэ зиГэхэр, тарихъ-культурнэ шГуагъэ зиГэ объектхэр, хъызмэтым ыльэныкъокІэ аІэ къырагъэхьан фэе чІыгу Іахьхэр къэралыгъо тарихъкультурнэ экспертизэ шІыгъэнхэм ахьщэу тефэщтыр зэрагъэнэфэщт шІыкІэр гуадзэм тетэу ухэсы-

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 28-рэ, 2009-рэ илъэс N 211

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 211-р зытетэу 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 28-м аштагъэм игуадз

Республикэ мэхьанэ зи объектхэу культурнэ к Іэным къыхиубытэхэрэр, культурнэ кіэным къыхиубытэхэу чіыпіэ (муниципальнэ) мэхьанэ зиіэхэр, тарихъ-культурнэ шіуагъэ зиіэ объектхэр, хъызмэтым ылъэныкъокіэ аіэ къырагъэхьан фэе чіыгу Іахьхэр къэралыгъо тарихъ-культурнэ экспертизэ шіыгъэнхэм ахъщэу тефэщтыр зэрагъэнэфэщт шіыкіэр

- 1. Къэралыгъо тарихъ-культурнэ экспертизэр зэрашІыщтым тефэщт ахъщэр зэрагъэнэфэщт шапхъэхэр зэпхыгъэхэр:
- 1) республикэ мэхьанэ зи объектхэу культурнэ кІэным хахьэхэрэр;
- 2) чІыпІэ (муниципальнэ) мэхьанэ зиІэ объектхэу культурнэ кІэным хахьэхэрэр; 3) культурнэ кІэным епхыгъэ пкъыгъохэу къы-
- хагъэщыгъэхэр; 4) тарихъ-культурнэ шІуагъэ зыпылъ пкъыгъо-
- 5) культурнэ кІэным къыхиубытэхэрэм янэшанэхэр зиІэ объектхэр;
- щыт чІыгу Іахьхэр.
- 2. Мы унашъом на 1-рэ пункт къыхиубытэрэ пкъыгъохэм яэкспертизэ тефэщт ахъщэр зыфэдизыр граждан законодательствэм тегъэпсыхьагъэу агъэнафэ, заказчикымрэ, уплъэкІун ІофшІэнхэм якъиныгъэ къыпкъырык Былуара, экспертхэмрэ зэдаш Быгъэ зэ- Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэк Гэзэгъыныгъэр ащкІэ лъапсэ мэхъу:
- 1) экспертхэм Іофэу ашІэщтым тефэщтыр;
- 2) ушэтынхэм япхыгъэ документхэм, материалхэм, техникэм, фэІо-фашІэхэм ягъэцэкІэнкІэ къызфагъэфедэщтхэм атефэщтыр;
- 3) ушэтынхэм язэхэщэн пае транспортэу ыкІи

6) хызмэтым ыльэныкъокІэ аlэ къырагьэхьан фаеу командировкэхэм япхыгьэ ахъщэу агъэкІодыщтым телъытагъэр.

- 3. Ушэтынхэм атефэщт ахъщэр кІзухэу а ІофшІэнхэм афэхъущтым емылъытыгъэуи хъун ылъэ-
- 4. Ушэтынэу зэхащэщтым епхыгъэ заказыр кІо орган къыпкъырыкІы зыхъукІэ, экспертизэм епхыгъэ фэІо-фашІэхэм апэІухьащтыр бюджет ассигнованиехэм ягъунапкъэхэм ашІомыкІхэу агъэнафэ, Адыгэ Республикэм иреспубликэ бюджет ар къызэрэщыдилъытагъэм тетэу гъэпсыгъэ

Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкіэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкіэ и Министерствэ иунашьоу N 183-р зытетэу «Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкіэ и Министерствэ иведомственнэ наградэхэм яхьыліагъ» зыфиюрэм зэхьокіыныгьэхэр фэшіыгьэнхэм фэгьэхьыгь

Гухэлъ гъэнэфагъэ зиІэ республикэ программэу «Адыгэ Республикэм 2009 — 2012-рэ ильэсхэм демографием ыльэныкьокІэ иІофхэм язытет нахышІу шІыгъэныр» зыфиІорэр гъэцэкІагъэ хъуным, ным, унагъом мэхьанэу яІэм нахь зыкъегъэІэтыгъэным, кІэлэцІыкІухэм япІункІэ ным гъэхъагъэу иІэхэр къыдэльытэгъэнхэм апае унашьо сэшІы:

1. Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъоу N 183-р зытетэу «Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иведомственнэ наградэхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм ия 2.6.-рэ пункт зэхьокІыныгъэ фэшІыгъэнэу, мыщ тетэу ар тхыгъэнэу:

«2.6. Щытхъу тамыгъэу «Материнская слава» зыфиГорэр, ар зэрэратыгъэр къэзыушыхьатырэ удостоверениер, Шытхъу диплому «КІэлэцІыкІухэм япІункІэ ригъэхьанэу ыкІи гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», гъэхъагъэу и Іэхэм апае» зыфи Іорэр ным и Мафэ ехъул Іэу илъэс къэс Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ иминистрэ е ащ пшъэрыль зэрэфишІырэм тетэу нэмыкІ горэм аретыжых.»

2. КІэлэцІыкІухэм, бзылъфыгъэхэм ыкІи унагьом яІофхэм афэгъэзэгъэ отделым (Хъ. Б. Къуикъом) Щытхъу тамыгьэу «Материнская слава» ыкІи Щытхьу дипло-«жү «КІэлэцІыкІухэм япІункІэ гъэхъагъэу иІэхэм апае» зыфиІохэрэмкІэ ищыкІэгъэ материалхэм ягъэхьазырын епхыгъэ зэхэщэн ІофшІэныр зэшІуихынэу, ащкІэ къэбарыр министрэм лъигъэ Іэсыжьынэу.

3. Къэбар-правовой отделым (И. М. Къыкъым):

мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайт

«Адыгэ макъэм», мазэм зэ къыдэкІырэ сборникэу «Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиІорэм къыхаригъэутынэу;

Урысые Федерацием исубъектхэм яправовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхьаным пае мы унашьор Урысые Федерацием юстициемкІэ и Министерствэ и ГъэІорышІапІэу Адыгэ Республикэм щыІэм ІэкІигъэхьанэу.

4. Мы унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм иуплъэкІун сэ сшъхьэкІэ зыфэсэгъазэ.

Министрэу Наталья ШИРОКОВА къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 5, 2009-рэ илъэс N 259

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Кіэлэціыкіухэр зыпіунэу зыштэрэ ціыфхэм ыкіи унагъохэм мазэ къэс ахъщэу аратыщтыр зыфэдизымрэ ар зэраlэкlагъэхьащт шlыкlэмрэ яхьылlагъ» зыфиlорэм зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгьо Совет — Хасэм 2009-рэ ильэсым чьэпыогьум и 21-м ыштагь

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «КІэлэцІыкІухэр зыпІунэу зыштэрэ цІыфхэм ыкІй унагьохэм мазэ къэс ахъщэу аратыштыр зыфэдизымрэ ар зэраГэкГагъэхьащт шІыкГэмрэ яхьылІагъ» зыфиІорэм зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «КІэлэцІыкІухэр зыпІунэу зыштэрэ цІыфхэм ыкІи унагъохэм мазэ къэс ахьщэу аратыштыр зыфэдизымрэ ар зэраГэкГагъэхьащт шІыкІэмрэ яхьылІагь» зыфиІорэм (Адыгэ Республи-

кэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2005, N 7, N 11; 2007, N 1, N 12; 2009, N 2, N 6) мы къыкІэлъыкІорэ зэхъокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) я 4-рэ статьям ия 9-рэ Гахь мыщ тетэў тхыгьэнэу:

«9. КІэлэцІыкІур чІыпІэу зыщыпсэурэр зэблэхъугъэ зыхъукІэ, документхэр нэмыкІ чІыпІэ загъэхьыщтхэ пІальэр, мазэ къэс кІэлэцІыкІур зэрапІурэм пае ахъщэу аратыштыр зыщызэпыушт ыкІи ар зыпкъ зыщырагъэуцожьыщт пІальэр хэбзэ гьэнэфагьэу щыІэм тетэу гъэцэкІагъэ мэхъу.»;

2) я 8-рэ статьям кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу. Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кІуачІэ иІэ зы-

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кІуачІэ иІэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЬАКІУЩЫНЭ Аслъан къ. Мыекъуапэ, чьэпыогъум и 27-рэ, 2009-рэ ильэс

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

ЧІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмыкі мылъкоу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку хахьэрэм ыкІи къэралыгьо мылькум зэрэхахьэхэрэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьаІэ — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чіыгу Іахьхэм рекламэ мэхьанэ зиіэ пкъыгъохэр зэращагъэпсыхэрэм ыкіи зэращагъэфедэхэрэм хэбзэ икъу хэлъхьэгъэным иіофыгъо заулэмэ яхьыліагъ

ия 19-рэ статья диштэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашьо ышІыгь:

1. Гъэнэфэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет Адыгэ Республикэм игъэцэк Іэк Іо хабзэ иуполномоченнэ органэу:

а) чІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмыкІ мылькоу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мыльку, Адыгэ Республикэм икъэралыгъо казнэ имылъку ахахьэрэм ыкІи къэралыгъо мылъкум зэрэхахьэхэрэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр ащыгъэпсыгъэнхэм ыкІи ащыгъэфедэгъэнхэм атегъэпсыхьэгъэ зэзэгъыныгъэхэр алэшІыгъэнхэмкІэ:

б) амыгъэкощырэ мылъкоу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку хахьэрэм рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр щыгъэпсыгъэнхэм ык Iи щыгъэфедэгъэнхэм пае и Комитет ехьыл Іэгъэ Положениеу Адыгэ Республикэм зэзэгъыныгъэхэу адашТыштхэм адегъэштэгъэнымкТэ:

2) республикэ специализированнэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ Республикэм мылъкумкІэ и Фонд» зыфиГорэр чГыгу Гахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмык Г мылъкоу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку хахьэрэм ыкІи къэралыгъо мылъкум зэрэхахьэхэрэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа Іэ — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм рекламэ мэ-- чанэ зиІэ пкъыгъохэр ащыгъэпсыгъэнхэм ыкІи ащыгъэфедэгъэнхэм атегъэпсыхьэгъэ зэзэгъыныгъэхэр зыщызэдашІырэ аукционхэм язэхэщэнкІэ уполномоченнэ организациеу гъэнэфэгъэнэу.

2. ЧІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкошырэ нэмык І мылькоу Адыгэ Республикэм икъэралыгьо мыльку хахьэрэм ыкІи къэралыгьо мылькум зэрэхахьэхэрэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа І — къалэу Мыекъуапэ шызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр ащыгъэпсыгъэнхэм ыкІи ащыгъэфедэгъэнхэм атегъэпсыхьэгъэ зэзэгъыныгъэхэр федеральнэ законодательствэм зэрэщыгъэнэфэгъэ шІыкІэм тетэу зэхащэрэ аукционхэм ащадашІынхэу.

3. ЧІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмык І мылъкоу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку ха-

Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа Р — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр зэращагъэпсыхэрэм ыкІи зэращагъэфедэхэрэм уасэу алъатырэр зэрагъэнэфэрэ ШІыкІэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

4. Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет мы унашъом кІуачІэ иІэ зыхъурэ нэуж мазэм къыкІоцІ чІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмык Імылькоу Адыгэ Республикэм икъэралыгьо мылъку хахьэрэм ыкІи къэралыгъо мылъкум зэрэхахьэхэрэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьаІэ — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр ащыгъэпсыгъэнхэм ыкІи ащыгъэфедэгъэнхэм пае зэзэгъыныгъэ зэрадишІыщт шІыкІэр къыхихынэу ыкІи ыухэсынэу.

5. Мыщ фэдэ зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

1) Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ иминистрэхэм я Кабинет 2008-рэ ильэсым бэдзэогъум и 2-м ышІыгьэ унашьоу N 118-р зытетэу «Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет ехьылІэгъэ Положением фэгъэхьыгъ» зыфиІорэмкІэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугъоягъэхэр, 2008, N 7, 11; 2009, N 8) ия III-рэ раздел:

а) я 7-рэ подпунктым абзацэу «ж»-р хэгъэхьогъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«ж) чІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмыкІ мылькоу Адыгэ Республикэм икъэралыгьо мыльку хахьэрэм ыкІи къэралыгъо мылъкум зэрэхахьэхэрэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьаІэ — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм реклаи мэхьанэ зи в пкъыгъохэр ащыгъэпсыгъэнхэм ык и ащыгъэфедэгъэнхэм атегъэпсыхьэгъэ зэзэгъыны-

б) я 10-1-рэ подпунктыр хэгьэхьогьэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«10-1) рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр гъэпсыгъэнхэм ыкІи гъэфедэгъэнхэм пае зэзэгъыныгъэ адашІыным иІизын ареты амыгъэкошырэ мылъкур хъызмэтым изехьанкІэ къызфагъэфедэнэу, зэрагъэкІонэу фитыныгъэ яІэ зыхъукІэ;»;

2) республикэ специализированнэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ Республикэм мылъкумкІэ и Фонд» зыфи Горэм и Уставэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2006-рэ илъэсым шэкІогъум и 27-м ышІыгъэ унашъоу N 161-р зытетэу «Республикэ специализированнэ къэралыгъо учреждениеу «Адыгэ Республикэм мылъкумкІэ и Фонд» ехьылІагъ» зыфи-ІорэмкІэ аухэсыгъэм (Адыгэ Республикэм изаконодательствэ зэхэугьоягьэхэр, 2006, N 11; 2008, N 1, 2; 2009, N 6) мыш фэдэ зэхьокІыныгъэхэр фэшІыгъэнхэу:

а) я II-рэ разделым ия 2-рэ пункт я 11-рэ подпунктыр хэгъэхьонэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«11) чІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмыкІ мылъкоу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку хахьэрэм ыкІи къэралыгъо мылъкум зэрэхахьэхэрэмкІэ Адыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа Іэ — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр ащыгъэпсыгъэнхэм ыкІи ащыгъэфедэгъэнхэм яфитыныгъэ къязытырэ зэзэгъыныгъэ хэр защадашІырэ аукционхэр зэхещэх.»;

б) я III-рэ разделым иа 1-рэ пункт я 20-рэ подпунктыр хэгъэхьогъэнэу ыкІи ар мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«20) чІыгу Іахьхэм, унэхэм е амыгъэкощырэ нэмыкІ мылъкоу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылъку хахьэрэм ыкІи къэралыгъо мылъкум зэрэхахьэхэрэмкІэ Алыгэ Республикэм икъэлэ шъхьа — къалэу Мыекъуапэ щызэтырамыфыгъэ чІыгу Іахьхэм рекламэ мэхьанэ зиІэ пкъыгъохэр ащыгъэпсыгъэнхэм ыкІи ащыгъэфедэгъэнхэм яфитыныгъэ къязытырэ зэзэгъыныгъэхэр защадашІырэ аукционхэр зэхещэх.».

6. Мы унашъор зэрагъэцакІэрэм Адыгэ Республикэм мылъку зэфыщытык Іэхэмк Іэ и Комитет гъунэ лъи-

7. Заштэрэ мафэм щегъэжьагъэу мы унашъом кІуачІэ иІэ мэхъу. Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу

КЪУМПІЫЛ Мурат къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 3, 2009-рэ илъэс

(КъызыкІэлъыкІорэр шэкІогъум и 17-м къыдэкІыгъэ номерым ит).

Егупшысэээ мэпсалъэ. Къилъэшъугъэ псэукІэм пэчыжь. ШъхьэкІэфэныгъэу рахырэм рэгушхо. Гъобэкъуае дэсым инахьыбэр ялъэкъоцІэгъу къодыеп, зэунэкъощ нахькІэ, гу чъыІэ азыфагу къихьаным пэчыжьэх. Къэщэн-шэжьын ІофкІи зэпэблагъэ хъугъэри макІэп, чылэгъуищыми язэблэгъэныгъэ кІичырэп, ащ афэдагъот зэкІэри. ЗэкъошзэІахьылхэр бэмэ, гуфэбэныгъэр нахь ины зэфэхъущт. Зэджэнджэшын, зэхьагъу-шъугъуныр къызхахьэкІэ арыба нахь лъэшыр зыщызэтырахырэр, зэмзэгъыныгъэр къызыхэкІырэр. ПэмыкІ чылагъохэри ащ фэдэу зэшГугъэхэмэ хъарзынагъэба, шъхьэгъэузыр нахь макІэу, нахь лъэшыри гъэунэфыгъахэу тыпсэуныгъ. Тимылъэпкъэгъуми уасэ къытфашІэу, тизэхэхьакІэ-тизэхэкІыкІэ къехъуапсэхэу тыщыІэни. Хьалэч тизгъафэрэмэ апэрэр — кІэлэхьыныр ары! Тхьамык Гэгъошху! Тятэжъхэми а дэдэр къаІотэжьыщтыгъ. «Іэзэгъу имыІахэу щыта шъыу?» — Ышъхьэ зэрифэкІыным нагъэсыгъэу егупшысэ Тыкъэр, зэошхоу кІорэри щыгъупшагъэу. Джэф ышъхьашъо тетыцхэр зандэу къыгъэуцуи, ыцэ къызІуегъэщым, ыгу римыхьын горэ зэрилъэгъугъэр къышІи, къызэплъэкІыгъ. Зыдэщытхэм къыфиузэнкІыгъэу шыу горэ къэльэгъуагъ. ІэшэшъуашэкІэ зэтегъэпсыхьагъэу, иши шхоІум егъоу, илъыным кІэхьопсэу къынэси, мытхъытхъыхэу, зышІошІыжь хьазырэу къепсыхыгъ. Къыбгъодахьэ зэхъум, Джэф ыцэхэр нахь къыІуигъэпсыгъ, шыр ригъэтхыуи, зэкІакІоу ыублагъ. Тыкъэр псынкІэу ышъхьашъо теІункІагъ щыс къыригъэкІэу, къыгуры Іуагъэу ынэшхохэр хьакІэм фиузэнкІи рэхьатыгъэми, сакъэу лъыплъэу зэтетІысхьагъ. Къыгъэщтэгъэ шыр зэкІакІуи, ытхьакІумэхэр къыупэпцІи, къэуцугъ. Тыгъужъыр къызэрилъэу кІиІэ-

Сэлам алейкум, кІал, бэкІэ зэрэнахьыжъыр къыхигъэщэу къепэгэкІызэ, къыкІэлъырыхьагъ лІы бакъмэрышхо. Сэламым егъэзэжьыгъо римыгъафэу къыгъэжьыгъ:

ЛІыхъукІэ Тыкъэр сильэгъун, иунэ сэбгъэлъэгъугъэмэ дэгъугъэ. Емзэкъое хьаблэ дэсэу къычІэкІын!

- Емзэкъое хьабла, хьауми

Емзэгъкъуая? – ТІури зыба?

жьыным фэхьазыр.

– Зэп! Емзэгъкъуай! Тыкъэм иунэ къэльагъо, агъунэ дэдэр ары! Сызэрэамал щыІэмэ, къа Го. Зэрэуищык Гагъэр сэбгъашІэмэ, бысыми хэгърэи сыпфэхъун!

Тхьэм сегьалІ, ормырымэ Тыкъэр! Сыогуцэфэгъэхагъ уигъэпсык Гэ-уигущы Гак ГэхэмкІэ, джы сехъырэхъышэжьырэп!

Сэры Тыкъэр! Уиморад къапІомэ, слъэкІытымджэ сыбдеІэн.

Мы тыныужъэу бгъэтІысыгъэр ара уитыгъужъ

Ушэхъугъэп, джа дэдэр ары! Иягъэ къыокІытэп.

— Джау Іозэ шІы! Тыгъужъыр хьэ хъугъэу къашІэжьырэп. Хьэм бэщ фэзымыштэрэр делэ, тыгъужъыр зыпІурэр цыхьэшІэгъудж. Ынэ къырифыжьыщт, ышхыжьыныри къыдыхэт!

Ар Іофэп, къэсымэ тлъэгъун. О уилъэгъун ышъхьэшыгу къипхынэу мы чІыпІэм щыольэгъумэ, сыхьазыр сыкъыодэІунэу. Умыльэгъурэмэ, унэм теблэгъэжьын.

– Игъу! Мы чІыпІэри хъущт. Сэ сцІэр мары, слъэкъуацІи мыщ фэд, ау сымышІэнкІи мэхъу. КІэмгуе сыкъекІы. Зэщэрыорэм щымыохъоу, чъэри, быбыри, щыси, щыти изэфэдэу, ишхончыпэ зыфищэирэр хигъафэу Бжъэдыгъу къитэджагъэу зэхэсхыгъэти, рэхьатыгъор чІысигъэнагъ. Сэщ нахь щэрыон къэтэджыгъэу сыщыІэжьын слъэкІыщтэп! Уфаемэ, тызэпэщэрыощт, уфэмыемэ, тызэщэ-

ательэу ынэхэр упІыцІыгьэхэу шъхьаукъоныр, макъэ зэрепшъэу мычъыегъахэу къызщылъэтыщтыгъ. Тыгъужъ зыдэль щагур кІуапІэ къашІыщтыгъэп, гъунэгъу чэуцэпкъыр ягъогугъ нахыбэм. Зитеплъэ гуих Джэф афимыкъужьэу шъхьэкІафэ къызэрэфашІырэм Тыкъэр есэжьыгъагъ. Шагъуа рэхьатмэ, джыри ыпэ къэтыр макІэп, къыугупшысыщтыр къэшІэгъуай! КІэпсэ дакІоу зыкъызэригъэпсырэм шъэф Іэджи хэлъ. Илъэсищым ыныбжыкІи ыкІуачІэкІи зэтеуцогъэщт. Мэлэхъо хьэ пшъэгуитІоу къырагъэбэныгъагъэхэм ауж зи бэнакІо къыфаригъэщэжьыщтыгъэп. Нахь Іуш хъугъэми, Джэф къулайтхьагъэпцІыгъэр лъыкІахьэу ІэкІэльыгьэп. Йэшэ-гушагь, тыгъужъхэр зылІырэ хьэ мыкъымыджышхохэм апэпшэхынкІэ жьыгъэ. Афырикъущтми, рикущтыгъэп Тыкъэм, нэча-

пэшхоу тырилъакІэу шэн къыштагъ. Сыд фэдизэу зэдэшэкІуагъэхэми, щыбжьый стыр зыхэлъыр тыримышхыхьажьмэ, фишІэщтыгъэп. КъыІэкІахьэрэр зэримышхырэр ыгъэшІагъозэ, нахь гъэшІэгъон къыкъокІыгъ, цІыкІузэ зэригъэшхыкІыщтыгъэ хьэкъуашъом имылъмэ, ымышхэу къыублагъ. Анахь ныбаджэми, еплъэу щысыщтыгъ нахь, енэцІыщтыгъэп ишхапІэ имылъмэ. Джащ фэдагъ къундысыури, лэджэнжъыеу зэсагъэм итэу ичІыпІэ щымытмэ, еплъыщтыгъэп. Сыд фэдизэу егугъугъэми, дахэкІэ ешІушІагъэми, игуапэ зэрэхъугъэр лыягъэу къызхигъэщыштыгъэп. Ишапхъэ итэу, ишэн зэтетэу псэущтыгъ. БаІорэ къэтынхэу зэдежьэхэмэ, лыри къундысыури зыдырихьыжьэти, Джэф ыпэ ышІыщтыгъ. «Ибэ ІотэжьыгъошІу хъурэп» зэри-Іожьзэ, ыгу егьоу Іуплъыхьэ-

ишхыпІэшІу зыфаІорэ ныбжьым ит.

КъытэпшІагъэр шъыд? Быслъымэн чылэм къо къыдагъахьэрэп. Гъощагъэ горэ къыздахьэджэ, илъэужхэр хатІыкІыжьхэшъ, дзыом илъэу орыжъ куум хадзэжьы. Тыгъужъэр къытфэпхьыгъ, зэгорэм тызэхебгъэшкахьытым сыхагъэкІырэп. Сызэрауджэгъурэм ори къыхэогъэхъожьы. Сэбгъэшкынэу огуаІэ, къол зэрэсымышкырэр пщыгъупшэжьыгъа? Къыздипхыгъэм хьыжь!

КъыриІорэр ыгу римыхыми, зэхимышІэу зыкъишІыгъ, ымакъэ фимыІэтэу гъэсэпэтхыдэ къызэрэфеджэрэм делэл тырихыгъэу, фигъэгъуным щыгугъэу ышъхьэ еІэты.

КъыуасІорэр зэхэпхырэба? ГущаЇэ лые сыжэ къыдэмыщэу хьыжь!

Ящэнэрэм къызэрэфэгубжыщтыр къыгуры Туагъэу, ытхьакІумэ папцІэхэр тыригъаплІэхи, хэушъыкІызэ, кІи-

– Уитыгъужъ бэлахь горэ къыпымыкІызэ дэф, укІигъэгъожьынэу мафэ къыуигъэкІутышъ. Хьажъ-быжъэу къыпфихьырэмэ къо цІыкІори къахигъэхъуагъ. Уинасыпмэ, ефэндым нэсынэп. Шугъэмэ, тыгъужъ зэкІэми апІутыгъ. Шхъо горэ чылэм щишІэт, бэ тешІэн, макІэ тешІэн. Ихьакъ къыптельыжьэп, зэрэхъунэу хъугъахэ, — шІуй макъэу хьаблэм дэІукІырэм къырищэлІэгъэ купым къахэкІи, ятэшэу чылэр зэупчІыжьырэм къыфигъэпытагъ. — Делагъэ цІыфхэр зыпымылъым упылъыныр, къыухыжьи, игъусэхэри дищыжьыгъэх. Тыкъэм шІуи бзаджи ыжэ къыдигъэк Іыгъэп.

КІэмгуе шэкІо хафэм Тыкъэр зезэгъыгъэ уахътэр къэсыгъ. Палъэ ытыгъэу Хьарам Іуашъхьэм емыкІолІэжьырэм къэрэбгъацІэр тырагъанэщтыгъ, ащ фэдэ горэ къытэмыхъулІэгъагъот зыфэпІощт гупшысэр ышъхьэ къихьагъ. Хэт ышІэра, икІалэ къыздимыщэмэ, хьаулый риГуагъэр. Хъурэр ылъэгъуным тыриубыти, ишъэохъуи шыплІэм дигъэтІысхьи, жьы хьазырэу Мэртэ Іушъо фиузэнкІыгъ.

ЗыфиІогъэ уахътэм тефэу, икІалэ ишыплІэу, хэфэжъыри ІуфэфыкІэу къэсыгъ.

- Аферым, Тыкъэр! УлІэхъупхъ! УигущыІэ уепцІыжьыгъэп, — шІуфэс егъэгъэзэжьыныр зеухым, щытхъу гущыІэхэр къытрипхъэнкІагъ.

КъыІошти ышІэштии къяжэу, кІалэхэр къызкІащагъэхэр къызэрэгурымы Іорэм ыгъапэу, хэр нэбэ-набэу зэІоплъыхьэх нахь, гущыІэ зэфашІырэп.

КІалэхэм сыд ашІэнэу къыздэтэбгъэщагъэх?

– Умыпэу зыгъалІ, плъэгъут джыдэдэм!

Чылэм пэчыжьэу Мэртэ Іушьо Іутых, зыльэгъунхи зыІотэжьынхи щыІэп. Жьыпсы. Жьыр къабзэ, дунаир дахэ. Псэ пытэу Іэгьо-благьом зи щысысырэп. Зыфэе дэдэр уахътэмкІэ къызэрэхихыгъэм кІэгушІоу, Тыкъэм ыкъо зыфигъэзагъ:

- А сишъау, шъыд къыоспэсыми, ущынэнэп ныІа? Сыщынэнэп, тат! Ащыгъум Тыкъэм сырикъоп! Шъыд

(Джыри къыкІэлъыкІощт).

къысэпшІэтми, сыхьазыр!

рыощт. Къыхэх! Дунаим сытетыжьын слъэкІыщтэп сэщ нахь уІазэу!

«Делэ дэдэ горэн фай сихьэкІэ шэн бырацэ» ышъхьэ къилъэдагъэу, къеупчІыгъ:

— КІалэ уиІа?

СиІ.

- Мый фэдэ мафэм, Мэртэ псыхьо шыхэр зыщитхьэлагъэм уик Галэ уигъусэу къекІуалІ.

Сыда кІалэм иІоф къызэрэхахьэрэр? Сизакъомэ хъу-

– Хьау, кІалэр уигъусэн фай, сэсыери къыздэчэт. Къэхъурэр

Хъун! Сырыраз! Узэпэш! Гьогумафэк Гэ Тыкъэм шыу шъхьащытхъужьыр ыгъэкІотэжьи, мысысэу щысыгъэ Джэф цІыф папкІэу зыфигъэ-

Зэхэпхыгъэба тІумджи къытаІолІэн зэрагъотырэр? О утыгъужъышъ, усыукІынэу къырагъэкІы! Сэри сыщэрыошъ, саукІыжьын фай. ЦІыф цІыкІор тыгъужъым нахь дэгъуа, ежь нахь лъэшэр, ылъэкІымэ, ышкыт.

Джэф къедэІузэ, нэ шхъонтІэ ІушхэмкІэ къыІоплъыхьэ. Хэта зышІэрэр ыгу ильыр. Шъэфэу зэхэлъ дунаир зэхифынэу уахътэ ыпэ зэрилъым щыгъуазэу къыпшІуигъэшІэу, ынэхэу мэкІэ дэдэу ущакохэрэр тырихыхэрэп. ЗэрэІушым ишыхьат пкъыгъохэм ар апэ итыгъ. ШогъэшІэгъон дэдагъ зэрэмышэнычъэр, ыгу римыхьынкІэ пэшІорыгъэшъэу дэзекІуагъэми зэрищы Іэрэр. Шхэными псыми афэныкъоў къыхегъэкІыми, къызэрэзыхимыгъэщырэр. Ежьэу ыпэ къифэрэ мэлыр зэшІуикъэу къызэрэфимыхьырэр зэрэщыгушІукІырэм щыщыгъ. ЫныбжьыкІэ изакъоу шэкІоным нэсыгъэми, рещэжьэфэ зиІэжагъ. ИкІасэщтыгъ ыпэрэ лъэкъуитІум ышъхьэ

пэкІэ къычІэплъырэр мэкІагъэп ахэр хэмытхэми. Гъогум тетэу чылэр зэпимычъыхьэми, дэкІыпІэ къыгъотыщтыгъ. НахыбэмкІэ чэщэу кІодыти, нэф къэмышъызэ къыгъэзэжыштыгъ. КъэшІэгьоягъ игъогу, зызыгъэбылъырэм шъэф иІэныеба, ипсэукІэ шъэф Тыкъэ закъор щыгъуазэщтыгъ. АщкІи нахьыбэр нэшэ-гушагъэми, игуапэщтыгъ аущтэу зэрэпсэурэр. Хэта зышІэрэр, шэкІожъ горэм мэзым щыІэкІафэмэ, къыхагъэфэн. ТхьакІумкІыхьэм ытхыцІэ лъэкъо кІочІэшхомкІэ тетэу зэрэ-ІуигъакІэрэм хэкІи, псэоу ыжэ дэльэу къырихьылІзу къыригъэжьагъ. Ари римыгъэкъоу, унэм къырихьэу ыублагъ.

- ШІагъом ишІэгъожь, Джэф, узэрэзекІорэр! О зыгорэ унэгъу ефа? Мэзыхьэмэ зэгорэм уацунтхъэн! ФэгуитІух ахэр ямэз зэрэзэпэпчъыхьэрэм, - риІощтыгъ осэпсым зэхигъэшъухьагъэу къызыкІо-

«УмыгумэкІ, сиунэкъощмэ сякІущт, щагухьэмэ сязэгъымэ, сльы зыкІэтхэр къыспэльэшынха?» — къыри̂Іоу, нэ ІушхэмкІэ къыдэплъыещтыгъ.

ЦІыкІу зэхъум, чэмыщэ ригъашъощтыгъ, етІанэ къундысыуми ригъэсагъ. Ащ пщэр ышІырэп, мэлакІи ымыгъалІэу, ыкІоцІыкІи къемыгуаоу, ыпкъынэ-лыни зэкІиутыщтыгъ. Игъунэгъу шэкІожъым ижэдэк Гэу къыфигъэпытэгъагъ ины хъугъэми, къундысыум фимыгъэныкъонэу. ИІахьэ къызыхимыгъэкІырэ щыІагъэп, орэчэт, орэмэл, орэбылым, лы цІынэр емыгоощэнэу къабзэу ригъэшхыщтыгъ. Щыбжьый цІынэ стыр фыщифэщтыгъ. Еси, щыбжьый хэмыльмэ, лым емыгугъоу къыублагъ. ЫупкІатэмэ, такъыр-такъырэу ышхыщтым гъуанэу фишІыгъэхэм аригъанэу зеублэм, игощтыгъ. Янэ зэрэІэкІэукІагъэр шыгъупшэштыгъэп, зы нэбгырэу иунагьо хильытэу, цІыфым фэдэу ыуж итыгъ. ЫнаІэ тыримыхэу, къэт зыхъукІэ, зэгоутэу, щагум дэкІмэ паплъэу, чІыпІэ имызагъэу къыхьыщтыгъ. Ныбгъу е дудэкъэ пщэрышхо горэ ыжэ дэлъэу ІуфэфыкІ у къызысыжькІ э, щиз хахъощтыгъ. Адрэми Тыкъэм ыгу рихьырэр зэрэфишІагъэр зэхишІагьэу фэбагьэ ынэхэм къакІилъэсыкІ у рэхьатыжьы-

– Къэхъурэр тлъэгъун, си Джэф, ямышІыкІэу опсэу. Зыгорэм ибылым уенэцІырэп, губгъэн къысфэпхьырэп. Ау къызэрэпщыщтэхэрэр дэгъу! Шыфыр къыпщымыщынэу къыпщыукІытэщтэп. ЕгъашІэм хабзэ — нахь льэшым Іашэр ий. Ппшъэ дэсынхэм нахьышТу зыкъыпщадзыемэ.

Десэхэу риІохэрэм игуапэу къакІэдэІукІы. ГъэшІуабзэм тхьакІумэр къыуегъэпхъуатэба, гущыІэ дыджым узэщефыба? Ымакъэ гъэлъэшыгъэу зыкІи дэгущыІагъэп. ДжэфкІэ екъу гъэшІуабзэр. Дэгъоу къэшэкІуагъэу къызыкІожьыкІэ, гущыІэ гъэкІэрэкІагъэхэу зэсэжьыгъэхэр ытхьакІумэ агъатхъэу къызэриІощтхэр ешІэшъ, къыІуплъыхьэу къежэ.

Мафэ горэм къехъулІагъэр шІагъу. Щытхъум есагъэр къэгъэуцужьыгъуай, зэпымыоу мэгугъэ. Ари дишІагъэти, Тыкъэр игущы Іэхэм нахь афэсакъы хъугъэу, къощыр шІуй мэкъэшхо ытхьакІумэ къыридзагъ. Зыфихьыщтыр ымышІэу, ышІошъ мыхъупэу унэм зекІым, щырыр ыжэ дэльэу Джэф щыт, щытхъум къежэ.

Хъугъэр къызыгуры Гогъэ Тыкъэм шІогъэшІэгъоныгъ. Къолэн тхыпхъэ-кІыпхъаеу -еІшымие фытыы еІшыхтые жьэу мэшІуи, джэр хьазырми,

• Адыгэ Makb

Искусствэмрэ зэкьошныгьэм игьогухэмрэ

СУРЭТЫР — ЩЫІЭНЫГЪЭМ ИГЪУНАЖ

Краснодар игупчэ ит унэшхом зэнэкъокъур щэкІо. Искусстша фехносте Ішесто Ішью фев еплъынхэ алъэкІыщт. ЗэхэщакІомэ зэхахьэм къызэрэщаІуагъэу, мы илъэсым зэнэкъокъум апэрэу Адыгеир къырагъэблэгъагъ, нэмык Тшъолъырхэри хагъэлажьэхэ ашІоигъу. Ащ фэшІ текІоныгъэр къыдэзыхырэмэ шІухьафтынэу афашІыщтхэми хэхъоныгъэхэр афашІыгъэх. НахьыпэкІэ живописым, графикэм, скульптурэм, театральнэ искусствэм яхьыл Гагъэхэр нахь къыхагъэщыштыгъэх. ЩыІэныгъэр зы чІыпІэ итырэп, лъэхъаным диштэу ІофшІагъэ зиІэ сурэтышІхэр пащэхэм янэплъэгъу рагъэкІыщтэп, хэушъхьафыкІыгъэу уасэ афашІыщт.

<u>Цэй Евгений</u> ФЭГЪЭХЬЫГЪ

Зэнэкъокъум текІоныгъэр къыщыдэзыхыгъэмэ сурэтышІ

цІэрыІоу Цэй Евгений ыцІэкІэ агъэнэфэгъэ шІухьафтыныр аратыщт. 1924-рэ илъэсым Е. Цэир Щынджые къыщыхъугъ. Темыр Кавказым изобразительнэ искусствэмкІэ хэхъоныгъэхэр ышІынхэм Цэй Евгений и Гахьыш Гу хишІыхьагъ. 1982-рэ илъэсым идунай ащ ыхъожьыгъ. Сурэтыеметайтехтиту qыІш ыныбжь илъэс 85-рэ зэрэхъущтыгъэр, иІофшІагьэ льытэныгъэшхо зэрэфашІырэр къыдалъыти, ащ ыцІэкІэ шІухьафтын зэрагъэнэфагъэр тигуапэ.

ШэкІогъум ыкІи тыгъэгъазэм сурэтхэр къагъэльэгьощтых. Уасэ афэзышІыщт купым хагъэхьагъэх Адыгеим илІыкІохэу Шэуджэн Бэлэ, Бырсыр Абдулахь, Къат Теуцожь, Хъуажъ Рэмэзанэ. Зэнэкъокъур гъэшІэгъоны къэзышІырэр гъогогъуищэ сурэтхэм уасэ зэрафашІыщтыр ары. ГущыІэм пае, сурэт 500-м апэ 300 къыхахыщт, ятІонэрэ зэІукІэм сурэти 150-рэ къагъэнэщт. КІзухым сурэт анахь дэгъухэр зэрагъэпшэщтых.

Къызыхахын яІ

СурэтшІыныр сэнэхьат зыфэхъугъэхэр арых зэнэкъокъум хагъэлажьэхэрэр. Къэгъэлъэгъоным икъызэІухын фэгъэхыыгъэ зэхахьэу Краснодар щык Іуагъэм къыщыгущы Гагъэх Краснодар краим культурэмкІэ и Гъэ-ІорышІапІэ ипащэ игуадзэу Владимир Ярешко, Адыгэ Республикэм культурэмкІэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Анфиса Васильевар, Адыгэ Республикэм илІыкІоу краим иадминистрацие ипащэ дэжь ренэу щыІэ Мамыекьо Кимэ, АР-м исурэтышІмэ я Союз итхьаматэу Хъуажъ Рэмэзанэ, нэмыкІхэри.

Сэнаущыгъэ зыхэлъ цІыф еджагъэхэр ясэнэхьат зэрэрылажьэхэрэр, сурэтхэмкІэ дунэе хъугъэ-шІагъэхэр, тарихъыр, шэнхабзэхэр къызэраГуатэрэр зэхэщакІомэ шІукІэ афэтэлъэгъу. Анфиса Васильевар зэхахьэм къызыщэгущыІэм искусствэм

льэпкъхэр зэрэзэфищэхэрэр, мамырныгъэр зэригъэпытэрэр, цІыфхэм ядунэееплъыкІэ зэрипсыхьэрэр, Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ культурэмрэ шІэныга едметанеІш ед къыдалъытэхэзэ зэзэгъыныгъэу зэдашІыгъэхэм къыхиубытэу сурэтхэм якъэгъэльэгъонхэр зэрэзэхащагъэхэр хигъэунэфыкТыгъэх.

Мамыекъо Кимэ зэкъошныгъэм игъогу бгъэпытэн зэрэплъэкІыщтыр, искусствэ шъып-

Краснодар краим культурэмкіэ й Гъэіорышіапіэрэ Урысыем исурэтышІмэ я Союз хэхьэрэ край общественнэ организациемрэ кіэщакіо фэхъухи, изобразительнэ искусствэмкіэ я ІХ-рэ шьольыр зэнэкьокьухэу «Биеннале-2009»-р зэхащагъ. Адыгэ Республикэм исурэтышІмэ я Союз апэрэу зэнэкъокъум хэлажьэ.

Краснодар краим исурэткъэгъэльэгъуапІэ къы-, щызэІуахыгьэ зэнэкьокъум Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ ясурэтышІмэ яюфшІэгьэ 500 фэдиз къыщагъэлъагъо.

къэр цІыфым ипІун, игъэсэн зэрафэлажьэрэмкІэ щыІэныгъэм дехностеГшест сыш съпихехнах къыхьыгъэх.

Лъэпкъхэм язэпхыныгъэ

ШъэуапцІэкъо Нурыет сурэтхэм -ес еалыахеалеф ноалеалеалк хахьэм хэлэжьагъ. Лъэпкъыр зэрэпсэурэ шІыкІэр литературэмрэ искусствэмрэкІэ къэпІотэн зэрэплъэкІыщтыр ащ игупшысэ къыщыхигъэщыгъ. ТхылъыкІэхэм якъыхэутын зэрэпылъыр, тедзапІэу «Качествэм» идиректорэу Алексей Педченкэм, республикэм культурэмкІэ и Министерствэ льэшэу зэрафэразэр къытиІуагъ.

Бырсыр Абдулахь, Къат Теуцожь, Хъуажъ Рэмэзанэ краим исурэтышІхэм гущыІэгъу зэрафэхъугъэхэр искусствэмкІэ Адыгэ республикэ колледжым икІэлэегъаджэу Шэуджэн Джансурэрэ ащ и офш Гэгъухэмрэ ашІогъэшІэгьоныгъ. Сыхьатыр зэрэхъугъэм, пчыхьэр зэрэхэкІотагъэм сурэтышІхэр ыгъэгумэкІыштыгъэхэп. Псэ зыпыт зэІукІэгъум агукІэ зэригъэбаигьэхэм гуш Гуагьо хагъуатэ-

игъэпытэн ехьыл Гэгъэ сурэт анахь дэгъухэр къыхэтхыщтых, шІухьафтын шъхьафхэр афэтшІыкъыІуагъ Мамыекъо щтых, Кимэ.

Зэхахьэм хэлажьэрэмэ ащ дырагъэштагъ. Краснодар краим иадминистрацие культурэмкІэ игъэІорышІапІэ ипащэ игуадзэу Владимир Ярешко къэгъэлъэгъоным купкІ эу и І эр щы І эныгъэм пытэу зэрепхыгъэр къытфиІотагъ. Сурэтхэм зэхэщак Гохэр яплъыхэзэ, лъэпкъ шІэжьым, тыкъэзыуцухьэрэ дунаим идэхагъэ, цІыфым ипсэукІэ яхьылІагъэхэм анаІэ атыридзагъ.

«Адыгэхэр ыкІи щэрджэсхэр» ыloy OOO-у «Качествэм» тхылъ тхыгъэхэр «Адыгэ макъэм» гъэшІэгьон къыщыдэзыгъэкІыгъэ джыри къыхэтыутыщтых.

Урысыем исурэтышІмэ я Союз хэтхэ Къат Теуцожьрэ Владимир Яковлевымрэ Краснодар щызэдеджагъэх, къэгъэльэгьоным зыщызэІокІэхэм искусствэм тегущы Гагъэх. ГофшІагъэу алъэгъурэм щыкІагъэ имыІэу алъытэрэп.

- Зым зыр кІырыплъыным, щыІэныгъэр нахь куоу тлъэгъуным, сурэт дэгъу тшІыным апае мыщ фэдэ къэгъэльэгъонхэр тищыкІагьэх, — къытаІуагь Къат Теуцожърэ Владимир Яковлевымрэ.

Къэгъэлъэгъонхэр Краснодар зэрэщыкІохэрэм ехьылІэгъэ

Тиконцертхэр

москва къыщатыгъ

Темыр Кавказым имузыкант цІэрыІоу ЛІыбзыу Аслъан ипчыхьэзэхахьэ тыгьуасэ Москва щыкІуагь. Концертым хэлэжьагъэх купэу «Жъыум» хэтхэр, Адыгэ Республикэм иартист ныбжьыкІэхэр.

ЛІыбзыу Аслъан къызэрэтиГуагъэмкГэ, ащ фэдэ концертхэр Урысыем ишъолъырмэ ащызэхищэхэ шІоигъу, адыгэ музыкальнэ искусствэр хэгъэгум нахышІоу щашІэным, тиреспубликэ итарихъ нэмык льэпкъхэр щыгъэгъозэгьэнхэм афэш дунэе культурэм нахь куоу тыхэхьан фае.

Концертыр Москва зэрэщык Іуагъэр «Адыгэ макъэм» къыхиу-